

DRŽAVNA UPRAVA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE

N a c r t

PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Zagreb, veljača 2015. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavaka 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 85/2010 - pročišćeni tekst i 5/2014 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Svake godine prirode nepogode ubiju oko 90.000 ljudi i na druge načine pogode do 160 milijuna ljudi širom svijeta. Prirodne nepogode uključuju zemljotrese, vulkanske erupcije, klizanje tla, tornada, poplave, požare otvorenog prostora, toplotne udare, suše i dr. te imaju trenutni utjecaj na živote ljudi i često rezultiraju fizičkim, biološkim i socijalnim štetama i dugotrajno imaju štetne utjecaje na zdravlje, dobrobit i općenito preživljavanje ljudi.

Republika Hrvatska izložena je prijetnjama i rizicima prirodnih i tehničko tehnoloških velikih nesreća i katastrofa na svom teritoriju te na teritoriju susjednih i drugih zemalja čije posljedice mogu obuhvatiti i područje Republike Hrvatske te ugroziti većinu vitalnih nacionalnih interesa. Zadnjih godina svjedoci smo velikog broja poplava i šteta od izlivanje voda na području županija uz Savu, Dravu, Muru, Dunav, rijeka na području Karlovačke županije kao i velikog broja bujičnih poplava i u svezi s njima pojava klizišta.

Prema izvorima Međunarodne organizacije Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, u oko 6.000 nesreća u periodu između 1995. i 2004. godine poginulo je skoro 1.000.000 ljudi. Ta brojka ne uključuje osobe koje su umrle od bolesti nakon nesreća. Daljnjih 2,5 milijarde ljudi bilo je na neki način pogođeno tako da im je trebalo osigurati temeljne životne potrebe kao što su voda, hrana, skloništa i žurnu medicinsku pomoć. Štete se procjenjuju na 700 milijardi \$, uključujući štete na zdravstvenoj infrastrukturi, sustavima za vodoopskrbu i kanalizacijskoj infrastrukturi. Iako se na tehničko-tehnološke nesreće odnosi 46% od svih katastrofa, prirodne katastrofe prouzročile su većinu žrtava.

Prema podacima Ministarstva financija i Državnog hidrometeorološkog zavoda štete se u Republici Hrvatskoj na prosječnoj godišnjoj razini već godinama kreću u rasponu od 3 do 3,5 milijardi kuna.

Temeljem odredbi Zakona o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10) u Republici Hrvatskoj definiran je sustav zaštite i spašavanja koji sukladno Strategiji nacionalne sigurnosti predstavlja glavni organizacijski okvir za sprječavanje i saniranje posljedica prirodnih i tehnoloških katastrofa, dok je civilna zaštita (ustroj i djelovanje) u Republici Hrvatskoj prije donošenja Zakona o zaštiti i spašavanju bila definirana Zakonom o unutarnjim poslovima iz 1994. godine koji je donošenjem Zakona o policiji („Narodne novine“, br. 34/11) u ožujku 2011. godine prestao važiti.

Republika Hrvatska članica je Mehanizma civilne zaštite Europske zajednice na temelju Memoranduma o razumijevanju između Republike Hrvatske i Europske zajednice o sudjelovanju Republike Hrvatske u "Mehanizmu Zajednice za civilnu zaštitu" („Narodne novine“, br. 7/2009 i 9/2009 - Međ. ugovori), koji je stupio na snagu 14. rujna 2009, pa je sustav civilne zaštite Republike Hrvatske kompatibilan s rješenjima koja se primjenjuju u Europskoj uniji i spreman je

za sudjelovanje u zajedničkim aktivnostima pružanja humanitarne pomoći pogođenim državama s operativnim spasilačkim kapacitetima drugih država Europske unije.

Velike nesreće i katastrofe zahtijevaju velika naprezanja redovnih snaga dok je reagiranje posebno kompleksno u situacijama kada redoviti sustavi i kapaciteti ne mogu zadovoljiti potrebe. Zato se ustrojava sustav civilne zaštite, kako poseban organizacijski okvir čijim bi se djelovanjem trebalo provoditi spašavanje ugroženih ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, bez obzira na izvor ugrožavanja iz konteksta prirodnih ili tehničko-tehnoloških opasnosti.

Upravljanje u velikim nesrećama i katastrofama zahtijeva uključivanje svih subjekata koji mogu doprinijeti rješavanju problema i doprinijeti usklađenom donošenju odluka i provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u fazi reagiranja. To zahtijeva planski razvijene sposobnosti uključivanja svih postojećih tijela i mehanizama te korištenje stručnih znanja.

Za rješavanje posljedica velikih nesreća i katastrofa potrebno je koristiti postojeći sustav državne uprave s Vladom Republike Hrvatske kao čelnom institucijom, a dograditi sustav brze razmjene informacija i donošenja odluka potrebnih za rješavanje problema koji zahtijevaju usklađeno djelovanje više tijela ili institucija.

Slijedom navedenog, ovim Prijedlogom zakona uređuje se sustav civilne zaštite u Republici Hrvatskoj koja djelovanjem ostvaruje vitalne interese nacionalne sigurnosti, kao što su zaštita zdravlja i života stanovnika, materijalnih dobara i sastavnica okoliša kao odgovor na sigurnosne izazove koji nastaju kao rezultat sve učestalijih prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa na nacionalnoj razini te radi stvaranja uvjeta za pripravnost za sudjelovanje u pružanju humanitarne pomoći drugim državama, usklađeno sa standardima i dobrom praksom u Europskoj uniji.

Sustav civilne zaštite potrebno je razvijati kao poseban dio sustava nacionalne sigurnosti, uz korištenje operativnih snaga i resursa središnjih tijela državne uprave i svih drugih kapaciteta koje Vlada može koristiti. Pri tome posebnu pozornost treba posvetiti prevenciji i umanjivanju rizika od prijetnji, umanjivanju ranjivosti i povećanju otpornosti na prijetnje koje mogu dovesti do velikih nesreća i katastrofa. Postizanje sinergije djelovanja institucija u svim fazama djelovanja sustava civilne zaštite predstavlja prioritet za njegov daljnji razvoj.

Sustav civilne zaštite po pitanju dijela operativnih kapaciteta mora biti kompatibilan s EU standardima kako bi se osigurale pretpostavke potrebne za zajedničko djelovanje sa snagama drugih država članica što doprinosi jačanju ukupnih kapaciteta odgovora na katastrofe u širem okruženju i potiče međunarodnu solidarnost.

Donošenjem Zakona o sustavu civilne zaštite, riješio bi se i postojeći problem konflikta između pojmova „zaštita i spašavanje“ i „civilna zaštita“ kroz provođenje sveobuhvatne normativne reforme sustava, a preimenovanjem sustava zaštite i spašavanja u sustav civilne zaštite izvršilo bi se pojmovno usklađivanje i standardiziranje sa stanjem na prostoru EU na način da se zaštita i spašavanje u velikim nesrećama i katastrofama definiraju kao misija i funkcija sustava civilne zaštite.

Reformom postojećeg sustava zaštite i spašavanja na temelju novog koncepta sustava civilne zaštite nastavlja se ranije započeta decentralizacija sustava i implementiraju odredbe Ustava Republike Hrvatske prema kojima je civilna zaštita jedan od poslova iz samoupravnog djelokruga lokalne samouprave obavljanjem kojih se ostvaruju neposredne potrebe građana te

potpuna funkcionalna integracija sposobnosti civilne zaštite na svim razinama jedinstvenog sustava, pojednostavnjuju procedure uz primjenu temeljnih načela ustrojavanja sustava i uređuju nadležnosti u zapovijedanju snagama na svim razinama sustava.

Suvremena društva u stalnoj su interakciji s rizicima i izložena su potencijalnim opasnostima i posljedicama različitih ugroza, pa civilna zaštita mora biti kontinuirani, a ne kampanjski proces. Lokalne zajednice i država uvijek moraju biti spremne suočiti se s postojećim, ali i novim prijetnjama i sigurnosnim izazovima, a najučinkovitiji je način da se fokus i mjere civilne zaštite stalno prilagođavaju promjenama opasnosti i novim rizicima te da se sve preventivne mjere dosljedno provode.

Također je potrebno normativno urediti protokole za deklariranje operativnih sposobnosti od strane nacionalno značajnih kapaciteta koji mogu doprinijeti spremnosti i operativnoj učinkovitosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama. Stoga se odredbama ovog Prijedloga zakona nastavlja razvoj sustava civilne zaštite koji će moći odgovoriti na posljedice sve učestalijih katastrofa, odnosno jačanje preventivnih mjera, ali i sustavnih organizacijskih i razvojnih rješenja tako da postojeće operativne snage civilne zaštite ojačaju spremnost za djelovanje u velikim nesrećama i katastrofama sukladno procjenama rizika.

Pri tome je temeljni princip da svaka operativna snaga civilne zaštite samostalno provodi sve obveze propisane ovim Zakonom i drugim posebnim propisima, razvija, osposobljava i koristi vlastite operativne kapacitete i usklađuje operativno djelovanje s drugim sudionicima u cjelovitom sustavu.

Ovim Prijedlogom zakona propisuju se nadležnosti sudionika i operativnih snaga civilne zaštite u sustavu civilne zaštite po pitanjima od značaja za integriranje svih djelatnosti, snaga, tijela i općenito sposobnosti od interesa za djelovanje cjelovitog sustava, planiranje civilne zaštite kao i hijerarhija procjena, planova i dokumenata na području civilne zaštite te obveze svih sudionika u sustavu civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Na temelju ovog Zakona smanjit će se broj zapovjednih i koordinativnih tijela u sustavu civilne zaštite, urediti ovlasti svih razina sustava (lokalne, područne, državne) te uz kvalitetna normativna rješenja na načelima supsidijarnosti, solidarnosti i kontinuiteta djelovanja, urediti nadležnosti i odnose između razina sustava, osobito pri uporabi operativnih snaga u katastrofama i velikim nesrećama, riješiti pitanje popunjavanja tijela i postrojbi civilne zaštite obveznicima, odnosno civilnu zaštitu urediti sukladno odredbama Ustava Republike Hrvatske te je u što većoj mjeri decentralizirati po pitanju operativnih nadležnosti i financiranja.

Posebni dio Zakona obuhvaćaju odredbe kojima se uređuje način osposobljavanja za civilnu zaštitu, zatim upravni i inspekcijski nadzor nad provođenjem obveza svih odgovornih sudionika u sustavu civilne zaštite kako bi se u što kraćem vremenu i što kvalitetnije osiguralo ostvarivanje prava i obveza nositelja na svim razinama te na taj način integrirale funkcije i u što kraćem vremenu uspostavio funkcionalan i cjelovit sustav civilne zaštite Republike Hrvatske.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Svi sudionici sustava civilne zaštite kojima su odredbama ovog Zakona utvrđene obveze za ustrojavanje i operativno djelovanje sustava civilne zaštite, osobito kapaciteti središnje države s naglaskom na Vladu Republike Hrvatske, središnja tijela državne uprave i drugi kapaciteti koji su korisnici Državnog proračuna Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne)

samouprave i drugi kapaciteti decentralizirane države te operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja, raspolažu financijskim sredstvima kojim pokrivaju troškove provođenja obveza iz zakonom ili osnivačkim aktima utvrđenih područja nadležnosti. Većina tih sredstava planirana je i namijenjena za financiranje redovnog svakodnevnog rada ili troškova tzv. hladnog pogona.

Dijelu sudionika sustava ovim se Zakonom propisuje obveza financiranja civilne zaštite, međutim isključivo kao paušalna, bez konkretnih postotaka u odnosu na izvore plaćanja.

Kada se radi o sredstvima državnog proračuna Republike Hrvatske, središnja tijela državne uprave planiraju sredstva za djelovanje njihovih kapaciteta u aktivnostima zaštite i spašavanja u okviru obavljanja poslova iz njihovog djelokruga. Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite u pravilu planira i osigurava sredstva za podmirivanje troškova operativnog djelovanja vlastitih operativnih sposobnosti, dok se sredstva za pokrivanje troškova djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite (po nalogu ravnatelja ili Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske) planiraju u simboličnim iznosima i to samo iz razloga što, obzirom na objektivna fiskalna ograničenja, kronično nedostaje sredstva koja bi se obzirom na druge potrebe mogla planirati za tu namjenu.

Sredstva proračuna lokalnih i područnih (regionalnih) samouprava, osiguravaju se također u manjim, uglavnom nedostatnim simboličnim iznosima, jer sve samouprave niti ne planiraju sredstva namijenjena za financiranje razvoja civilne zaštite.

Pravne osobe koje po nalogu nadležnih tijela svih razina na kojima se ustrojava sustav civilne zaštite, vlastitim kapacitetima sudjeluju u provođenju mjera i aktivnosti spašavanja u velikim nesrećama i katastrofama, koriste vlastita sredstva i po okončanju aktivnosti ispostavljaju zahtjeve za refundiranjem nastalih troškova, sukladno važećim propisima.

Najviše sredstava, ali također namijenjenih podmirivanju troškova redovnog djelovanja, imaju udruge, kao što su Hrvatska vatrogasna zajednica, Hrvatske gorska služba spašavanja i Hrvatski Crveni križ, kojima podmiruju troškove operativnih intervencija iz njihove nadležnosti. Međutim, tim sredstvima teško mogu podmirivati troškove dodatnih naprezanja u provođenju mjera i aktivnosti kada u spašavanju sudjeluju kao operativne snage sustava civilne zaštite.

Identičan slučaj je i sa pravnim osobama iz javnog sektora, Zavodom za hitnu medicinu, ostalim zavodima i agencijama, visokoškolskim ustanovama i drugim kapacitetima koji redovnim sredstvima nisu u mogućnosti podmirivati troškove nastale zbog operativnog djelovanja na koja su pozvani kao sudionici sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

Te troškove podmiruju, uz velike probleme, država putem središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, Vlada Republike Hrvatske iz sredstava proračunske pričuve ili lokalne i područne samouprave iz njihovih sredstava proračunske pričuve.

Poplave na području Županjske Posavine nastale u 2014. godini pokazale su kako postojeći izvori financiranja nisu bili dostatni za plaćanje svih nastalih troškova pa je Vlada Republike Hrvatske morala osigurati dodatna sredstva za podmirivanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite, Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije.

Na temelju ovih pokazatelja, ovim Zakonom predviđa se kao mogućnost osnivanje izvan proračunskog fonda za plaćanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite iz kojeg bi

se sredstva mogla prenositi iz jedne u druge fiskalne godine za istu namjenu (na državnoj i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Građanima se, kao sudionicima sustava civilne zaštite ovim Zakonom ne propisuju financijske obveze, ali kao fizičke osobe koje bi po pozivu nadležnih osoba ili tijela bile angažirane u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite imali bi ista materijalna prava kao i pripadnici postrojbi civilne zaštite. Također bi u izvršavanju zadaća po nalogu državnog službenika s posebnim ovlastima i odgovornostima za privremeno oduzimanje radnog stroja ili stavljanja na raspolaganje stambenih kapaciteta za zbrinjavanje evakuiranih stanovnika imali pravo na naknadu troškova koji predstavljaju trošak države.

Bitno je napomenuti da veliki troškovi obnove ne predstavljaju troškove provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite i ne uređuju se ovim Zakonom.

PRIJEDLOG ZAKONA O SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim Zakonom uređuje se sustav i djelovanje civilne zaštite; prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba; obrazovanje za potrebe sustava civilne zaštite; financiranje civilne zaštite; upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i druga pitanja značajna za sustav civilne zaštite.

(2) Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama.

(3) Civilna zaštita je od javnog interesa za Republiku Hrvatsku i za sigurnost Republike Hrvatske.

(4) Ovim Zakonom propisuju se ograničenja vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama i pokretninama radi zaštite interesa i sigurnosti Republike Hrvatske, prirode, ljudskog okoliša i zdravlja ljudi.

Članak 2.

Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenosi Direktiva 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EPG) (SL L 197, 24.7.2012).

Članak 3.

Pojedini izrazi u smislu ovog Zakona imaju sljedeće značenje:

- 1) *Aktivnost* je poduzimanje istorodnih djelovanja koja su usmjerena ostvarenju određenog cilja primjenom mjera civilne zaštite.
- 2) *Aktiviranje* označava postupke pokretanja žurnih službi, operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana.
- 3) *Asanacija (animalna)* je postupak prikupljanja, zbrinjavanja, uklanjanja i ukopa životinjskih leševa i namirnica životinjskog porijekla.
- 4) *Asanacija (humana)* je postupak uklanjanja, identifikacije i ukopa posmrtnih ostataka žrtava.
- 5) *Asanacija terena* je skup organiziranih i koordiniranih tehničkih, zdravstvenih i poljoprivrednih mjera i postupaka u cilju uklanjanja izvora širenja društveno opasnih bolesti.
- 6) *Evakuacija* označava premještanje ugroženih osoba iz ugroženog objekta ili područja.
- 7) *Izvanredni događaj* označava događaj za čije saniranje je potrebno djelovanje žurnih službi te potencijalno uključivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.
- 8) *Katastrofa* je stanje izazvano prirodnim i/ili tehničko-tehnološkim događajem koji opsegom, intenzitetom i neočekivanošću ugrožava zdravlje i živote većeg broja ljudi, imovinu veće vrijednosti i okoliš, a čiji nastanak nije moguće spriječiti ili posljedice otkloniti djelovanjem svih operativnih snaga sustava civilne zaštite područne (regionalne) samouprave na čijem je području događaj nastao te posljedice nastale terorizmom i ratnim djelovanjem.

- 9) *KBRN zaštita* je skup organiziranih postupaka koji obuhvaćaju detekciju, uzimanje uzoraka i identifikaciju kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih sredstava i/ili tvari te obilježavanje i dekontaminaciju opasnih područja.
- 10) *Koordinacija* je usklađivanje djelovanja sudionika sustava civilne zaštite kako bi se ostvarili ciljevi sustava civilne zaštite.
- 11) *Koordinator na lokaciji* u slučaju velike nesreće i katastrofe je osoba koja koordinira aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na mjestu intervencije.
- 12) *Međunarodne aktivnosti pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite* označavaju pružanje žurne međunarodne pomoći, sudjelovanje u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama.
- 13) *Mobilizacija* je postupak kojim se po nalogu nadležnog tijela obavlja pozivanje, prihvati i opremanje sudionika sustava civilne zaštite i dovodi ih u spremnost za provođenje zadaća civilne zaštite.
- 14) *Obrazovanje u sustavu civilne zaštite* (formalno i neformalno) je organizirano stjecanje znanja i vještina sa svrhom podizanja spremnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite i građana za djelovanje u velikoj nesreći i katastrofi.
- 15) *Operativne snage sustava civilne zaštite* su sve prikladne i raspoložive sposobnosti i resursi namijenjeni provođenju mjera civilne zaštite.
- 16) *Osobna i uzajamna zaštita* je temeljni oblik organiziranja građana za vlastitu zaštitu te pružanje pomoći drugim osobama kojima je zaštita potrebna.
- 17) *Prevenција* izražava koncept i namjeru potpunog izbjegavanja potencijalnih negativnih utjecaja akcijom koja se unaprijed poduzima.
- 18) *Pripravnost* je stanje spremnosti operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite za operativno djelovanje.
- 19) *Procjena rizika* je određivanje kvantitativne i/ili kvalitativne vrijednosti rizika.
- 20) *Pružanje međunarodne žurne pomoći u civilnoj zaštiti* je upućivanje operativnih snaga sustava civilne zaštite i materijalne pomoći u državu pogođenu velikom nesrećom ili katastrofom koja je zatražila međunarodnu pomoć.
- 21) *Prva pomoć* je skup postupaka kojima se pomaže ozlijeđenoj ili oboljeloj osobina mjestu događaja, prije dolaska hitne medicinske službe ili drugih kvalificiranih zdravstvenih djelatnika.
- 22) *Reagiranje* označava pružanje usluga u izvanrednim situacijama i pomoć javnosti za vrijeme ili odmah po završetku velike nesreće i katastrofe u cilju spašavanja života, smanjenja utjecaja na zdravlje, javne sigurnosti i zadovoljenja osnovnih dnevnih potreba ugroženih građana.
- 23) *Rizik* je odnos posljedice nekog događaja i vjerojatnosti njegovog izbijanja.
- 24) *Rukovođenje* označava aktivnosti planiranja, organiziranja i vođenja operativnih snaga sustava civilne zaštite prema ostvarivanju postavljenih ciljeva (izvršna funkcija upravljanja).
- 25) *Sklanjanje* je organizirano upućivanje građana u najbližu namjensku građevinu za sklanjanje ili u drugi pogodan prostor (podrumske i druge prostorije u građevinama koje su prilagođene za sklanjanje te komunalne i druge građevine ispod površine tla namijenjene javnoj uporabi kao što su garaže, trgovine i drugi pogodni prostori) koji sa, ili bez prilagodbe, omogućava optimalnu zaštitu.

- 26) *Spašavanje materijalnih dobara* je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode u cilju sprječavanja oštećivanja i/ili uništavanja materijalnih dobara.
- 27) *Spašavanje stanovništva* je skup organiziranih i koordiniranih aktivnosti koje se provode u cilju očuvanja života i zdravlja ljudi.
- 28) *Temeljne operativne snage* u sustavu civilne zaštite su snage koje posjeduju spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama i to operativne snage vatrogastva, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa.
- 29) *Uzbunjivanje i obavješćivanje* je skretanje pozornosti na opasnost korištenjem propisanih znakova za uzbunjivanje te pružanje pravodobnih i nužnih informacija u cilju poduzimanja aktivnosti za učinkovitu zaštitu.
- 30) *Upravljanje* je određivanje temeljnog cilja sustava civilne zaštite, plansko povezivanje dijelova sustava civilne zaštite i njihovih zadaća, mjera i aktivnosti u jedinstvenu cjelinu radi postizanja ciljeva sustava civilne zaštite.
- 31) *Upravljanje rizicima* označava preventivne i planske aktivnosti usmjerene na umanjivanje ranjivosti i ublažavanje negativnih učinaka rizika.
- 32) *Velika nesreća* je događaj koji je prouzročen iznenadnim djelovanjem prirodnih sila, tehničko-tehnoloških ili drugih čimbenika sa značajnom posljedicom ugrožavanja zdravlja i života građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na mjestu nastanka događaja ili širem području, čije se posljedice ne mogu sanirati samo djelovanjem žurnih službi na području njenog nastanka.
- 33) *Zahtjevi sustava civilne zaštite u području prostornog uređenja* označavaju preventivne aktivnosti i mjere koje moraju sadržavati dokumenti prostornog uređenja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- 34) *Zaštita i spašavanje* označava aktivnosti koje se organizirano provode u funkciji sustava civilne zaštite.
- 35) *Zaštita od požara* je mjera civilne zaštite koja obuhvaća aktivnosti prevencije, gašenja požara i otklanjanja posljedica.
- 36) *Zbrinjavanje* je osiguravanje hitnog, privremenog smještaja i opskrbe osnovnim životnim namirnicama i predmetima za osobnu higijenu za ugrožene građane koje se evakuiraju, odnosno premještaju s ugroženog područja.

Članak 4.

- (1) Dan civilne zaštite Republike Hrvatske obilježava se 1. ožujka.
- (2) Dan europskog broja 112 obilježava se 11. veljače.
- (3) Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa obilježava se 13. listopada.

II. SUSTAV CIVILNE ZAŠTITE

Članak 5.

(1) Sustav civilne zaštite obuhvaća mjere i aktivnosti (preventivne, planske, organizacijske, operativne, nadzorne i financijske) kojima se uređuju prava i obveze sudionika, ustroj i djelovanje svih dijelova sustava civilne zaštite i način povezivanja institucionalnih i funkcionalnih resursa sudionika, koji se međusobno nadopunjuju u jedinstvenu cjelinu radi

smanjenja rizika od katastrofa te zaštite i spašavanja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša na teritoriju Republike Hrvatske od posljedica prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa te otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

(2) Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini zbog povezivanja resursa i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu s ciljem smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka velike nesreće i katastrofe te ublažavanja njezinih posljedica.

Načela civilne zaštite

Članak 6.

(1) Civilna zaštita temelji se na načelima supsidijarnosti, solidarnosti i kontinuiteta djelovanja.

(2) Prema načelu supsidijarnosti, odluke i mjere civilne zaštite prvenstveno se donose i provode angažiranjem svih raspoloživih vlastitih sposobnosti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koja je pogođena velikom nesrećom ili katastrofom.

(3) Prema načelu solidarnosti, pogođenoj jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave upućuje se dodatna pomoć nakon što je angažirala sve svoje raspoložive sposobnosti.

(4) Prema načelu kontinuiteta djelovanja sudionici u sustavu civilne zaštite nastavljaju jedan za drugim izvršavati redovite zadaće u velikim nesrećama i katastrofama.

Sudionici u sustavu civilne zaštite

Članak 7.

Mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite provode sljedeći sudionici:

- Vlada Republike Hrvatske
- središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite
- središnja i druga tijela državne uprave
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- operativne snage sustava civilne zaštite
- policija
- Oružane snage Republike Hrvatske
- građani.

Vlada Republike Hrvatske

Članak 8.

Vlada Republike Hrvatske rukovodi djelovanjem sudionika u sustavu civilne zaštite u katastrofama, uz potporu Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

Članak 9.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi:

- Procjenu rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- Strategiju smanjenja rizika od katastrofa
- Strategiju razvoja sustava civilne zaštite
- Državni plan djelovanja civilne zaštite.

Članak 10.

(1) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi odluku o traženju i primanju međunarodne pomoći u situacijama kada je Republika Hrvatska pogođena katastrofom te pružanju pomoći drugim državama pogođenim katastrofama.

(2) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi odluku o visini međunarodne pomoći Republike Hrvatske drugim državama pogođenim katastrofama.

(3) Iznimno, ako stanje u državi pogođenoj katastrofom ne trpi odgodu pružanja žurne pomoći, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite može donijeti odluku o pružanju međunarodne pomoći do visine utvrđene odlukom iz stavka 2. ovog članka.

(4) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite dužan je Vladi Republike Hrvatske podnijeti izvješće o pruženoj međunarodnoj pomoći iz stavka 3. ovoga članka u roku od osam dana od dana upućivanja međunarodne pomoći.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite

Članak 11.

(1) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite:

- koordinira djelovanje sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj
- obavlja poslove analize, obrade i dostave informacija i podataka o svim vrstama opasnosti i mogućim posljedicama velikih nesreća i katastrofa
- upravlja jedinstvenim sustavom uzbunjivanja u Republici Hrvatskoj i provodi uzbunjivanje i obavješćivanje stanovništva
- daje suglasnost pravnim osobama na projekte sustava za uzbunjivanje
- putem jedinstvenog europskog broja za hitne službe 112 (u daljnjem tekstu: broj 112) prima sve vrste žurnih poziva, prosljeđuje informacije nadležnim službama, komunikacijski koordinira njihovo međusobno djelovanje i objedinjuje povratne informacije o provedenim aktivnostima

- izrađuje i dostavlja Vladi Republike Hrvatske na donošenje propise i planske dokumente za provedbu ovog Zakona
- aktivira operativne snage sustava civilne zaštite i koordinira njihovo djelovanje
- predlaže i provodi međunarodne ugovore iz područja civilne zaštite
- razmjenjuje informacije i podatke s drugim državama, međunarodnim organizacijama i regionalnim inicijativama
- u suradnji s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i drugih država te međunarodnih organizacija provodi primanje, pružanje ili tranzit žurne humanitarne pomoći
- priprema i provodi međunarodne konferencije, seminare, tečajeve, radionice, vježbe i projekte iz područja civilne zaštite
- provodi obrazovanje i osposobljavanje pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite i drugih sudionika u sustavu civilne zaštite
- utvrđuje stručne, materijalno - tehničke i druge uvjete propisane programom obrazovanja koje moraju ispunjavati javne ustanove i druge pravne osobe za izvođenje programa formalnog i neformalnog obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- daje suglasnost javnim ustanovama i pravnim osobama za provođenje obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- daje odobrenje andragoškim djelatnicima koji mogu sudjelovati u provođenju obrazovanja u sustavu civilne zaštite
- ispituje opremu i sredstva za civilnu zaštitu i podnosi prijedlog za donošenje hrvatskih normi u tom području
- daje suglasnost pravnim osobama za obavljanje djelatnosti u području ispitivanja tehničke ispravnosti opreme i sredstava za civilnu zaštitu
- objedinjava i vodi jedinstvenu informacijsku bazu podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje
- donosi odluku da jedinice područne (regionalne) samouprave izrade vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari
- daje suglasnost na metodologiju izrade procjene rizika koje su propisane ovim Zakonom i propisima za provedbu ovog Zakona koje izrađuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te vanjskih planova zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari
- daje suglasnost na planirane mjere zaštite i spašavanja u dokumentima prostornog uređenja i usklađenost s procjenama rizika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- daje suglasnost pravnim osobama (ovlaštenicima) za obavljanje stručnih poslova za izradu planskih dokumenata u području civilne zaštite i vodi očevidnik o izdanim suglasnostima
- daje suglasnost na odluke izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- sudjeluje u predlaganju bilance državnih robnih zaliha
- koordinira izradu Strategije smanjenja rizika od katastrofa za Republiku Hrvatsku
- dostavlja Vladi Republike Hrvatske objedinjeni prijedlog središnjih tijela državne uprave, znanstvenih institucija, ustanova i javnih poduzeća te udruga za imenovanje zamjenika i članova Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske

- koordinira rad središnjih i drugih tijela državne uprave pri izradi Procjene rizika od katastrofa za područje Republike Hrvatske
- provodi upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i drugih posebnih propisa.

Članak 12.

(1) Za obavljanje poslova iz djelokruga središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi odluke, naredbe, smjernice, upute, komunikacijske standardne operativne postupke i protokole.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o popisu tehničkih sredstava i opreme civilne zaštite (vozila, uređaji, alati i sredstva) koji podliježu ispitivanju te postupak ispitivanja, sadržaj, oblik i način izdavanja isprava o ispravnosti tehničkih sredstava i opreme civilne zaštite te uvjete pod kojima ispitivanje može obavljati ovlaštena pravna osoba.

Središnja i druga tijela državne uprave

Članak 13.

(1) Središnja i druga tijela državne uprave u okviru svog djelokruga dužna su radi učinkovitog funkcioniranja sustava civilne zaštite, osobito:

- davati obavijesti ranog upozoravanja, neposredne opasnosti za nastanak izvanrednog događaja te upute stanovništvu o postupanju u velikim nesrećama i katastrofama
- izraditi dijelove planskih dokumenata civilne zaštite koji se odnose na područje iz njihovog djelokruga
- provoditi mjere pripravnosti iz djelokruga rada u cilju učinkovitog reagiranja u katastrofama, sukladno specifičnostima izvanrednog događaja
- odrediti pravne osobe koje su od posebnog interesa za sustav civilne zaštite
- izraditi i dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite procjenu rizika u području svoje nadležnosti
- dostaviti na zahtjev središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite podatke relevantne za zaštitu i spašavanje stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša
- u slučaju velike nesreće i katastrofe, na zahtjev Vlade Republike Hrvatske ili središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, vlastitim snagama izvršiti mjere i aktivnosti civilne zaštite iz svojeg djelokruga.

(2) Središnja i druga tijela državne uprave mogu osnovati krizni stožer za obavljanje poslova iz njihovog djelokruga koji se može aktivirati za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Članak 14.

(1) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su organizirati poslove iz svog samoupravnog djelokruga koji se odnose na planiranje, razvoj, učinkovito funkcioniranje i financiranje sustava civilne zaštite.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su jačati i nadopunjavati spremnost postojećih operativnih snaga sustava civilne zaštite na njihovom području sukladno procjeni rizika od velikih nesreća i planu djelovanja civilne zaštite, a ukoliko postojećim operativnim snagama ne mogu odgovoriti na posljedice utvrđene procjenom rizika dužni su osnovati dodatne postrojbe civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za potrebe pripravnosti i reagiranja kod velikih nesreća i katastrofa prema potrebi organiziraju sudjelovanje volontera u mjerama i aktivnostima u sustavu civilne zaštite, a stožeri civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave organiziraju sudjelovanje volontera u provođenju mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći sukladno odredbama ovog Zakona i posebnih propisa o volonterstvu.

Članak 15.

(1) Predstavničko tijelo, na prijedlog izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave:

- u postupku donošenja proračuna razmatra i usvaja godišnju analizu stanja i godišnji plan razvoja sustava civilne zaštite s financijskim učincima za trogodišnje razdoblje te smjernice za organizaciju i razvoj sustava koje se razmatraju i usvajaju svake četiri godine
- donosi procjenu rizika od velikih nesreća
- donosi odluku o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- donosi odluku o osnivanju postrojbi civilne zaštite
- osigurava financijska sredstva za izvršavanje odluka o financiranju aktivnosti civilne zaštite prema načelu solidarnosti u velikoj nesreći i katastrofi.

(2) Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave:

- donosi plan djelovanja civilne zaštite
- donosi plan vježbi civilne zaštite
- priprema i dostavlja predstavničkom tijelu prijedlog odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite i prijedlog odluke o osnivanju postrojbi civilne zaštite
- kod donošenja godišnjeg plana nabave u plan uključuje materijalna sredstva i opremu snaga civilne zaštite
- donosi odluke iz svog samoupravnog djelokruga radi osiguravanja materijalnih, financijskih i drugih uvjeta za financiranje i opremanje operativnih snaga sustava civilne zaštite
- odgovoran je za osnivanje, razvoj i financiranje, opremanje, osposobljavanje i uvježbavanje operativnih snaga sukladno usvojenim smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite
- izrađuje i predlaže predstavničkom tijelu procjenu rizika od velikih nesreća i redovito ažurira procjene rizika i plan djelovanja civilne zaštite

- osigurava uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša
- osigurava uvjete za raspoređivanje pripadnika u postrojbe i na dužnosti povjerenika civilne zaštite te vođenje evidencije raspoređenih pripadnika
- osigurava uvjete za vođenje i ažuriranje baze podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(3) Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave koordinira djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite osnovanih za područje te jedinice područne (regionalne) samouprave u velikim nesrećama i katastrofama uz stručnu potporu nadležnog stožera civilne zaštite.

(4) Izvršno tijelo jedinice područne (regionalne) samouprave, pored poslova navedenih u stavku 2. ovog članka, donosi vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari, u roku od godine dana od dana primitka odluke središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite o obvezi izrade vanjskog plana za postrojenje ili industrijsku zonu.

(5) Općinski načelnik, gradonačelnik i župan dužni su se osposobiti za obavljanje poslova civilne zaštite u roku od šest mjeseci od stupanja na dužnost, prema programu osposobljavanja koji provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Članak 16.

(1) Dvije ili više jedinica lokalne samouprave koje su prostorno povezane u jedinstvenu cjelinu i koje pripadaju istom geografskom području i dijele zajedničke rizike (općine i gradovi na otoku i sl.) mogu zajednički organizirati obavljanje poslova civilne zaštite iz svoga samoupravnog djelokruga sukladno odredbama ovoga Zakona.

(2) Za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka jedinice lokalne samouprave mogu:

- osnovati zajedničko tijelo te upravni odjel, službu ili zajednički organizirati njihovo obavljanje u skladu s odredbama ovoga Zakona
- izraditi zajednički plan djelovanja civilne zaštite koji potvrđuje izvršno tijelo svake jedinice lokalne samouprave
- osnovati zajedničku postrojbu civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne samouprave međusobne odnose u zajedničkom organiziranju obavljanja poslova civilne zaštite iz svog samoupravnog djelokruga uređuju posebnim sporazumom u skladu sa zakonom, statutima i drugim općim aktima.

(4) Na temelju odluke predstavničkih tijela o osnivanju, ustrojstvu i djelokrugu zajedničkog upravnog tijela, odjela, službe ili drugog načina zajedničkog organiziranja poslova civilne zaštite, izvršna tijela jedinica lokalne samouprave sklapaju sporazum.

(5) Sporazumom iz stavka 4. ovog članka uređuje se financiranje, način upravljanja, odgovornost, statusna pitanja službenika i namještenika i druga pitanja od značaja za to tijelo.

(6) Izvršna tijela jedinica lokalne samouprave dužna su sporazum iz stavka 4. ovog članka dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite.

(7) Jedinice lokalne samouprave koje osnivaju zajedničko tijelo, upravni odjel, službu ili na drugi način zajednički organiziraju obavljanje poslova civilne zaštite iz svog samoupravnog djelokruga dužne su izraditi samostalne procjene rizika i osnovati svoj stožer civilne zaštite.

Članak 17.

(1) Jedinice lokalne samouprave popunjavaju postrojbe i raspoređuju povjerenike i zamjenike povjerenika civilne zaštite, a jedinice područne (regionalne) samouprave popunjavaju postrojbe civilne zaštite sukladno odredbama pravilnika kojeg donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, osnivač postrojbi civilne zaštite, obavlja pozivanje obveznika civilne zaštite radi mobilizacije, utvrđivanja dužnosti i usklađivanje podataka u sustavu civilne zaštite, zaduživanja osobne opreme, provedbe smotre te upućivanja na osposobljavanje i vježbe.

(3) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je osigurati uvjete za osposobljavanje raspoređenih obveznika snaga civilne zaštite – pripadnike postrojbi civilne zaštite, povjerenike civilne zaštite i njihove zamjenike, prema odluci o donošenju programa koju donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

III. OPERATIVNE SNAGE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Članak 18.

(1) Operativne snage sustava civilne zaštite su:

- a) stožeri civilne zaštite
- b) operativne snage vatrogastva
- c) operativne snage Hrvatskog Crvenog križa
- d) operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja
- e) udruge
- f) postrojbe i povjerenici civilne zaštite
- g) koordinatori na lokaciji
- h) pravne osobe u sustavu civilne zaštite.

(2) Središnja i ostala tijela državne uprave, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i operativne snage sustava civilne zaštite dužna su voditi i ažurirati bazu podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima svojih operativnih snaga te navedene podatke jednom godišnje, najkasnije do ožujka slijedeće godine, dostaviti središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite.

a) Stožeri civilne zaštite

Članak 19.

(1) Stožeri civilne zaštite osnivaju se na državnoj razini, razini područne (regionalne) i razini lokalne samouprave.

(2) Stožer civilne zaštite je stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(3) Stožer civilne zaštite obavlja zadaće koje se odnose na prikupljanje i obradu informacija ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće i katastrofe, razvija plan djelovanja sustava civilne zaštite na svom području, upravlja reagiranjem sustava civilne zaštite, obavlja poslove informiranja javnosti i predlaže donošenje odluke o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(4) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o sastavu stožera, načinu rada te uvjetima za imenovanje načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera civilne zaštite.

(5) Način rad stožera civilne zaštite uređuje se poslovníkom kojeg donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite i izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 20.

(1) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite osniva i imenuje rješenjem Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske koji se sastoji od rukovodećih osoba iz središnjih tijela državne uprave, operativnih snaga sustava civilne zaštite i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite Republike Hrvatske.

(2) Načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske je čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite koji rukovodi radom Stožera.

(3) Kada se proglašava katastrofa, rukovođenje radom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske može preuzeti predsjednik Vlade Republike Hrvatske ili član Vlade kojeg on ovlasti.

(4) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite obavlja administrativne i tehničke poslove te osigurava uvjete za rad Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske.

Članak 21.

(1) Izvršno tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave odlukom osniva stožer civilne zaštite i imenuje načelnika, zamjenika načelnika i članove stožera od predstavnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, upravnih tijela jedinice i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite jedinice područne (regionalne) samouprave.

(2) Radom stožera civilne zaštite jedinice područne (regionalne) samouprave rukovodi načelnik stožera, a rukovođenje kod neposrednog upravljanja reagiranjem na velike nesreće može preuzeti izvršno tijelo područne (regionalne) samouprave.

(3) Članovi stožera jedinice područne (regionalne) samouprave su imenovani članovi iz stavka 1. ovoga članka, po prijedlogu tih službi, od kojih se dio članova imenuje po dužnosti, i to: rukovodeći službenici službi koje se civilnom zaštitom bave kao redovitom djelatnošću, djelatnici temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite, rukovodeći službenik područnog ureda središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, policijske uprave te zdravstvenih ustanova.

(4) Jedinica područne (regionalne) samouprave obavlja administrativne i tehničke poslove te osigurava uvjete za rad stožera civilne zaštite.

Članak 22.

(1) Izvršno tijela jedinice lokalne samouprave odlukom osniva stožer civilne zaštite i imenuje načelnika, zamjenika načelnika i članove stožera od predstavnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, upravnih tijela jedinice lokalne samouprave i drugih pravnih osoba od osobitog značaja za sustav civilne zaštite jedinice lokalne samouprave.

(2) Radom stožera civilne zaštite jedinice lokalne samouprave rukovodi načelnik stožera, a rukovođenje kod neposrednog upravljanja reagiranjem na velike nesreće može preuzeti izvršno tijelo lokalne samouprave.

(3) Članovi stožera jedinice lokalne samouprave su imenovani članovi iz stavka 1. ovoga članka, po prijedlogu tih službi, od kojih se dio članova imenuje po dužnosti, i to: predstavnici službi koje se civilnom zaštitom bave kao redovitom djelatnošću, djelatnici temeljnih operativnih snaga civilne zaštite, predstavnik područnog ureda središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, policijske postaje te predstavnik zdravstvenih ustanova.

(4) Jedinica lokalne samouprave obavlja administrativne i tehničke poslove te osiguravaju uvjete za rad stožera civilne zaštite.

Članak 23.

Članovi stožera civilne zaštite dužni su u roku od godinu dana od imenovanja u stožer civilne zaštite završiti program osposobljavanja koji donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, a provodi ga središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Članak 24.

(1) Radi umanjivanja mogućih posljedica velike nesreće i katastrofe načelnik stožera civilne zaštite može donijeti odluku o preventivnom provođenju prisilne evakuacije temeljem vlastite procjene.

(2) Načelnik stožera civilne zaštite dužan je za usmene naloge iz stavka 1. ovoga članka donijeti odluku u pisanom obliku, najkasnije u roku 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka mora sadržavati odredbe o nositelju provedbe mjere, vremenu i prostoru na kojem se provodi mjera prisilne evakuacije.

(4) Osobe kojima se na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka nalaže mjera prisilne evakuacije dužne su postupiti po nalogu nositelja provedbe prisilne evakuacije.

Članak 25.

Stožeri civilne zaštite mogu od znanstvenih i drugih institucija, zavoda, javnih poduzeća i ustanova tražiti pružanje stručne pomoći i savjeta, radi poduzimanja učinkovitih operativnih mjera za zaštitu pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša.

b) Operativne snage vatrogastva

Članak 26.

(1) Operativne snage vatrogastva su vatrogasna zapovjedništva i postrojbe definirane i određene posebnim propisima kojima se uređuje područje vatrogastva.

(2) Operativne snage vatrogastva temeljna su operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama te su obvezne djelovati u sustavu civilne zaštite u skladu s odredbama posebnih propisa kojima se uređuje područje vatrogastva, ovoga Zakona, planovima djelovanja civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državnim planom djelovanja civilne zaštite.

c) Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa

Članak 27.

(1) Hrvatski Crveni križ djeluje na području Republike Hrvatske kao neprofitna pravna osoba sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatskog Crvenog križa.

(2) Operativne snage Hrvatskog Crvenog križa su temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama i izvršavaju obveze u sustavu civilne zaštite sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatskog Crvenog križa i planovima donesenih na temelju Zakona o Hrvatskom Crvenom križu, odredbama ovog Zakona i Državnog plana djelovanja civilne zaštite.

d) Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja

Članak 28.

(1) Hrvatska gorska služba spašavanja djeluje na području Republike Hrvatske kao neprofitna pravna osoba sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatske gorske službe spašavanja.

(2) Operativne snage Hrvatske gorske službe spašavanja su temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama i izvršavaju obveze u sustavu civilne zaštite sukladno posebnim propisima kojima se uređuje područje djelovanja Hrvatske gorske službe spašavanja, ovoga Zakona, planovima civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i Državnom planu djelovanja civilne zaštite.

e) Udruge

Članak 29.

Udruge koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite (npr. kinološke djelatnosti, podvodne djelatnosti, radio - komunikacijske, zrakoplovne i druge tehničke djelatnosti) pričuvni su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite koji je osposobljen za provođenje pojedinih mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite, svojim sposobnostima nadopunjuju sposobnosti temeljnih operativnih snaga i specijalističkih i intervencijskih postrojbi civilne zaštite te se uključuju u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite sukladno odredbama ovog Zakona i planovima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 30.

(1) Udruge koje su nositelji pojedinih mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite određuju se i navode u planovima djelovanja civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja sustava.

(2) Operativni članovi udruga ne mogu se istovremeno raspoređivati u više operativnih snaga sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja sustava.

(3) Za sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite udruge imaju pravo na naknadu stvarnih troškova na teret proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Državnog proračuna Republike Hrvatske, ovisno po čijem su zahtjevu sudjelovali u aktivnostima civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(4) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite, izvršna tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, međusobne odnose s udrugama reguliraju sporazumima kojima se utvrđuju zadaće udruga u sustavu civilne zaštite, uvjeti pod kojim se udruge uključuju u aktivnosti sustava civilne zaštite te financijska sredstva (donacije) namijenjena jačanju spremnosti namjenskih sposobnosti udruga za provođenje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(5) Radi osposobljavanja za sudjelovanje u sustavu civilne zaštite udruge samostalno provode osposobljavanje svojih članova i sudjeluju u osposobljavanju i vježbama s drugim operativnim snagama sustava civilne zaštite na svim razinama.

f) Postrojbe i povjerenici civilne zaštite

Članak 31.

(1) Za sudjelovanje u mjerama i aktivnostima u sustavu civilne zaštite osnivaju se, sukladno procjeni rizika, postrojbe civilne zaštite koje mogu biti postrojbe opće namjene, specijalističke postrojbe i intervencijske postrojbe.

(2) Vlada Republike Hrvatske donosi uredbu o sastavu i strukturi postrojbi civilne zaštite iz stavka 1. ovog članka, a materijalni i osobni ustroj postrojbi civilne zaštite propisuje se pravilnikom koji donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(3) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi:

- pravilnik o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga sustava civilne zaštite
- pravilnik o kriterijima zdravstvenih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici postrojbi civilne zaštite te kriterijima za raspoređivanje i uvjetima za imenovanje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika
- pravilnik o vrstama i načinu provođenja vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Članak 32.

(1) Povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika imenuje izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave za pojedinačnu stambenu građevinu, više stambenih građevina, ulice i dijelove ulica, mjesne odbore i manja naselja.

(2) Povjerenik civilne zaštite ili njegov zamjenik ima obvezu odazvati se na obvezu iz poziva načelnika nadležnog stožera civilne zaštite.

(3) Povjerenik civilne zaštite i njegov zamjenik:

- sudjeluju u pripremanju građana za osobnu i uzajamnu zaštitu te usklađuju provođenje mjera osobne i uzajamne zaštite
- daju obavijesti građanima o pravodobnom poduzimanju mjera civilne zaštite te javne mobilizacije radi sudjelovanja u sustavu civilne zaštite
- sudjeluju u organiziranju i provođenju evakuacije, sklanjanja, zbrinjavanja i drugih mjera civilne zaštite
- organiziraju zaštitu i spašavanje pripadnika ranjivih skupina
- provjeravaju postavljanje obavijesti o znakovima za uzbunjivanje u stambenim zgradama na području svoje nadležnosti i o propustima obavješćuju inspekciju civilne zaštite.

g) Koordinator na lokaciji

Članak 33.

(1) Koordinator na lokaciji procjenjuje nastalu situaciju i njene posljedice na terenu te u suradnji s nadležnim stožerom civilne zaštite usklađuje djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(2) Koordinatora na lokaciji, sukladno specifičnostima izvanrednog događaja, određuje načelnik stožera civilne zaštite iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite.

h) Pravne osobe u sustavu civilne zaštite

Članak 34.

(1) U slučaju prijetnje, nastanka i posljedica velikih nesreća i katastrofa pravne osobe, osobito pravne osobe u većinskom vlasništvu Republike Hrvatske i pravne osobe koje su odlukom nadležnog središnjeg tijela državne uprave određene kao operativne snage sustava civilne zaštite od posebnog interesa na državnoj razini i pravne osobe koje su odlukama izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave određene od interesa za sustav civilne zaštite, dužne su u operativnim planovima planirati način organiziranja provedbe mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite sukladno odredbama ovog Zakona, posebnih propisa i vlastitih općih akata.

(2) Pravne osobe posebno važne za obranu mogu biti određene za pravne osobe od interesa za sustav civilne zaštite i koristiti se u provođenju mjera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama na temelju odluke nadležnog središnjeg tijela državne uprave.

(3) Pravne osobe koje obavljaju djelatnost korištenjem opasnih tvari dužne su izraditi procjene rizika i operativne planove sukladno metodologiji koju donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(4) Pravna osoba dužna je središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite i jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave bez naknade dostavljati podatke potrebne za izradu procjene rizika, plana djelovanja civilne zaštite i vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreće koja uključuje opasne tvari.

(5) Pravna osoba koja u području svoje nadležnosti utvrdi prijetnju za nastanak izvanrednog događaja, velike nesreće i/ili katastrofe dužna je o tome bez odgode obavijestiti nadležni centar 112.

(6) Pravna osoba dužna je odazvati se zahtjevu načelnika stožera civilne zaštite jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i načelnika Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske te sudjelovati s ljudskim snagama i materijalnim resursima u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(7) Stvarno nastali troškovi djelovanja pravnih osoba u situacijama iz stavka 4. ovog članka, bez uračunavanja dobiti, podmiruju se iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i državnog proračuna.

Članak 35.

Pravne osobe dužne su na poziv nadležnog tijela omogućiti svojim zaposlenicima koji su raspoređeni u operativne snage sustava civilne zaštite sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Članak 36.

(1) Pravne osobe – operateri dužne su uspostaviti i održavati sustav uzbunjivanja u perimetru stvarnih rizika za građane, i to:

- pravne osobe koje se bave djelatnošću koja svojom naravi može ugroziti život i zdravlje građana, materijalna i kulturna dobra i okoliš, a koje koriste velike količine opasnih tvari propisane posebnim propisima na području zaštite okoliša te su dužne izrađivati izvješća o sigurnosti

- pravne osobe koje su vlasnici ili upravljaju akumulacijama vode i vodnim kanalima za proizvodnju električne energije i snabdijevanje vodom

- pravne osobe koje se bave djelatnošću koja svojom naravi može ugroziti život i zdravlje građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, a posluju unutar industrijske zone koja je prema aktima središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zaštitu okoliša ugrožena domino efektom.

(2) Više pravnih osoba iz stavka 1. ovog članka koje obavljaju djelatnost na istom području mogu sporazumno uspostaviti i održavati zajednički sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje građana u svojoj okolini.

(3) Pravne osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka dužne su uspostaviti upravljanje i nadzor nad sirenama svog sustava za uzbunjivanje iz operativnog središta pravne osobe i iz nadležnog centra 112 te snositi troškove uspostavljanja i korištenja komunikacijske veze za potrebe upravljanja i nadzora sirenama iz nadležnog centra 112.

(4) Pravne osobe iz stavka 1. i 2. ovog članka dužne su na idejni projekt sustava za uzbunjivanje, prije instaliranja vlastitog sustava za uzbunjivanje, ishoditi suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(5) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi uredbu o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje.

Članak 37.

(1) Vlasnici i korisnici objekata u kojima se okuplja ili istovremeno boravi više od 250 ljudi te odgojne, obrazovne i druge ustanove u kojima se zbog buke ili akustičke izolacije ne može osigurati dovoljna čujnost sustava za javno uzbunjivanje, dužni su uspostaviti i održavati odgovarajući interni sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje te preko istog osigurati provedbu

javnog uzbunjivanja i prijem priopćenja nadležnog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama za zaštitu koje je potrebno poduzeti.

(2) Vlasnici javnih građevina dužni su, bez naknade, na zahtjev središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite i jedinice lokalne samouprave dopustiti postavljanje uređaja za uzbunjivanje građana i korištenje električne energije.

Članak 38.

(1) Obveze pravnih osoba – operatora javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga u vezi s omogućavanjem poziva na jedinstveni europski broj za hitne službe 112, kao i na druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama u Republici Hrvatskoj te druge obveze operatora prema središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite propisane su posebnim zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija.

(2) Pravne osobe u vlasništvu ili većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koje imaju uspostavljen vlastiti komunikacijski sustav dužne su u slučaju velikih nesreća i katastrofa bez naknade omogućiti njegovo korištenje središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite.

Članak 39.

(1) Pravne osobe – operatori javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga moraju na vidljivom mjestu u javnim telefonskim govornicama istaknuti obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

(2) Obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakovi za uzbunjivanje moraju biti istaknuti na vidljivom mjestu u svim javnim ustanovama i stambenim zgradama.

(3) Pravne osobe iz članka 34. ovog Zakona i pravne osobe nadležne za infrastrukturu i objekte na području povećanog rizika od nastanka izvanredne situacije (autoceste, parkovi prirode, nacionalni parkovi, dječja igrališta, marine i sl.) dužne su na vidljivom mjestu istaknuti obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

(4) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o izgledu, načinu i mjestu isticanja obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

Članak 40.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi:

- pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva
- pravilnik o tehničkim zahtjevima sustava javnog uzbunjivanja stanovništva
- pravilnik o načinu rada u aktivnostima radijske komunikacije za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama, uz suglasnost nadležne regulatorne agencije.

IV. GRAĐANI U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Članak 41.

(1) Svaki građanin dužan je brinuti se za svoju osobnu sigurnost i zaštitu te provoditi mjere osobne i uzajamne zaštite i sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite.

(2) Pod mjerama osobne i uzajamne zaštite podrazumijevaju se osobito: samopomoć i prva pomoć, premještanje osoba, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih osoba i pripadnika drugih ranjivih skupina kao i druge mjere civilne zaštite koje ne trpe odgodu, a koje se provode po nalogu nadležnog stožera civilne zaštite i povjerenika civilne zaštite, uključujući i prisilnu evakuaciju kao preventivnu mjeru koja se poduzima u cilju umanjivanja mogućih posljedica velike nesreće i katastrofe.

(3) Nadležni stožer civilne zaštite putem sredstava javnog informiranja ili na drugi primjereni način javno poziva građane na provedbu aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Članak 42.

(1) Obveznici civilne zaštite su hrvatski državljani od navršениh 18 do 65 godina života koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite jedinica lokalne samouprave.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, dužnosti u sustavu civilne zaštite ne mogu se dodjeljivati:

- trudnicama, majkama s djetetom mlađim od 10 godina ili samohranim roditeljima djeteta do 15 godina
- osobama koje brinu o osobama s posebnim potrebama i starijim osobama s kojima žive u istom kućanstvu
- djelatnim vojnim osobama, službenicima i namještenicima Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske, pričuvnicima pozvanim na obuku, ugovornim pričuvnicima, kadetima, osobama koje su pristupile dragovoljnom vojnom osposobljavanju, ročnicima kada je na snazi obvezno služenje vojnog roka, vojnim obveznicima mobiliziranim u Oružane snage Republike Hrvatske, zaposlenicima kojima je uvedena radna obveza
- policiji, žurnim službama, djelatnicima zdravstva te profesionalnim članovima drugih operativnih snaga sustava civilne zaštite i službenicima i namještenicima središnjih tijela državne uprave
- zaposlenicima u pravnim osobama i upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dio operativnih snaga sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i središnjih tijela državne uprave.

Članak 43.

(1) Građanin postaje obveznik civilne zaštite utvrđivanjem rasporeda na određenu dužnost u postrojbi civilne zaštite.

(2) Obveznik civilne zaštite ima obvezu odazvati se na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa u sustavu civilne zaštite, sudjelovanja u programima obrazovanja i vježbama te sudjelovanja u provođenju mjera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama od dana mobilizacije do primitka zapovijedi o demobilizaciji.

(3) Obveznik civilne zaštite iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće, putnih troškova, osiguranje, dnevnice i druge naknade, sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(4) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, donosi uredbu o načinu i uvjetima za ostvarivanje materijalnih prava mobiliziranih pripadnika postrojbi civilne zaštite za vrijeme sudjelovanja u aktivnostima u sustavu civilne zaštite.

V. MJERE I AKTIVNOSTI U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Mjere civilne zaštite

Članak 44.

Mjere civilne zaštite su jednokratni postupci i zadaće koje provode svi sudionici u sustavu civilne zaštite na svim razinama u cilju spašavanja života i zdravlja građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša, i to: uzbunjivanje i obavješćivanje, evakuacija, zbrinjavanje, sklanjanje, spašavanje, prva pomoć, KBRN zaštita, asanacija (humana, animalna, asanacija terena), zaštita životinja i namirnica životinjskog porijekla te zaštita bilja i namirnica biljnog porijekla.

Aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 45.

(1) Faze aktivnosti u sustavu civilne zaštite su:

1. prevencija
2. pripravnost
3. reagiranje.

(2) Aktivnosti u sustavu civilne zaštite obuhvaćaju:

- pripremne aktivnosti koje se provode kao preventivne i planske aktivnosti u okviru redovne djelatnosti sudionika sustava civilne zaštite
- operativne aktivnosti koje se provode u rasponu od ranog upozoravanja, pripravnosti do reagiranja.

1. Prevencija

Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 46.

(1) Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite obuhvaćaju osobito:

- posebna istraživanja od značaja za procjenjivanje i smanjenje rizika od katastrofa, prognoze razvoja prirodnih procesa te standarde materijala, tehničkih i operativnih rješenja od interesa za smanjenje ranjivosti

- jačanje svijesti građana, ranjivih i posebnih ciljanih društvenih skupina o opasnostima i mjerama za zaštitu te korištenje broja 112
- edukaciju djece o specifičnim sadržajima na temelju postojećih ili posebnih programa
- planiranje korištenja prostora
- definiranje i primjenu posebnih tehničkih pravila u građenju, industriji, prometu i drugim područjima koja svojom djelatnošću povećavaju ranjivost zajednica
- posebne strategije, procjene, akcijske planove i programe
- implementaciju međunarodnih dokumenata na području smanjenja rizika od katastrofa
- podržavanje politike održivog razvoja i mjera upravljanja identificiranim rizicima
- javno informiranje i suradnja u medijima.

(2) Preventivne aktivnosti u sustavu civilne zaštite u okviru redovne djelatnosti provode sudionici i operativne snage sustava civilne zaštite i građani u cilju smanjenja rizika, prijetnji i opasnosti po život i zdravlje građana, materijalnih dobara i okoliša od svih vrsta prirodnih i tehničko-tehnoloških velikih nesreća i katastrofa.

Planske aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 47.

(1) Planskim dokumentima u sustavu civilne zaštite uređuju se mjere smanjenja rizika od katastrofa, utvrđuje procjena rizika, planiranje, pripravnost za reagiranje i reagiranje sustava civilne zaštite te provedba mjera civilne zaštite.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, po prethodno pribavljenom mišljenju središnjih tijela državne uprave nadležnih za područja unutarnjih poslova, obrane, zaštite okoliša i prostornog uređenja i graditeljstva pravilnikom propisuje metodologiju, sadržaj, postupke i nositelje izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti i način informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja.

(3) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi:

- pravilnik o smjernicama za izradu procjena rizika od katastrofa za područje Republike Hrvatske i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
- pravilnik o mjerama civilne zaštite u prostornom planiranju
- pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe za obavljanje stručnih poslova u području planiranja civilne zaštite.

2. Pripravnost

Članak 48.

(1) Na temelju informacija u sustavu ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka velike nesreće pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Na temelju informacija u sustavu ranog upozoravanja o mogućnosti nastanka katastrofe pripravnost u sustavu civilne zaštite proglašava čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(3) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o postupku primanja i prenošenja obavijesti ranog upozoravanja, neposredne opasnosti te davanju uputa stanovništvu.

3. Reagiranje

Aktiviranje sustava civilne zaštite

Članak 49.

(1) Reagiranje započinje aktiviranjem sudionika u sustavu civilne zaštite iz civilnog sektora, nastavlja se proglašavanjem velike nesreće i katastrofe, provođenjem mjera civilne zaštite te sudjelovanjem Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u otklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa, a završava normalizacijom i saniranjem stanja te stvaranjem uvjeta za provođenje mjera iz redovne nadležnosti tijela vlasti na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini.

(2) Aktiviranje operativnih snaga sustava civilne zaštite odlukom nalaže:

- izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave samostalno ili na prijedlog odgovorne osobe žurnih službi, operativnih snaga sustava civilne zaštite ili središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite kada utvrdi da izvanredni događaj ima tendenciju razvoja u veliku nesreću te nakon proglašenja velike nesreće
- čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite kada utvrdi da izvanredni događaj ima tendenciju razvoja u katastrofu te nakon proglašenja katastrofe.

Članak 50.

(1) Kada se sustav civilne zaštite aktivira na lokalnoj razini, sustav civilne zaštite na područnoj (regionalnoj) razini postupno se prema stvarnim potrebama stavlja u stanje pripravnosti.

(2) Temeljem zahtjeva lokalne razine, područna (regionalna) razina usklađuje pružanje materijalne i druge pomoći lokalnoj razini pogođenoj velikom nesrećom.

(3) Kada se sustav civilne zaštite aktivira na područnoj (regionalnoj) razini, sustav civilne zaštite na državnoj razini postupno se prema stvarnim potrebama stavlja u stanje pripravnosti.

(4) Temeljem zahtjeva područne (regionalne) razine, državna razina usklađuje pružanje materijalne i druge pomoći jedinici lokalne i područne (regionalne) razine pogođenoj velikom nesrećom.

(5) Zahtjev za pružanje pomoći višoj hijerarhijskoj razini upućuje se isključivo u slučaju kada su sve sposobnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite na nižoj razini iskorištene ili nedostatne, a na način propisan standardnim operativnim postupkom kojeg donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(6) U okolnostima kada je u dvije ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave proglašena velika nesreća, viša razina preuzima koordinaciju u provođenju mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite na području tih jedinica.

(7) Viša razina sustava civilne zaštite procjenjuje opravdanost zahtjeva za pružanje pomoći zaprimljenog od strane niže razine te u slučaju njegove opravdanosti odobrava slanje pomoći.

(8) Zahtjeve iz prethodnih stavaka ovog članka šalju, zaprimaju, razmatraju i odobravaju načelnici stožera civilne zaštite odgovarajuće razine uz prethodnu suglasnost izvršnog tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Proglašavanje velike nesreće i prestanak provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 51.

(1) Veliku nesreću na području svoje nadležnosti proglašava izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na prijedlog načelnika stožera civilne zaštite ili središnjeg tijela državne uprave nadležnog za obavljanje poslova civilne zaštite.

(2) Izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave donosi odluku o prestanku provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica velike nesreće.

Proglašavanje katastrofe i prestanak provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite

Članak 52.

(1) Vlada Republike Hrvatske na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite proglašava katastrofu.

(2) Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, donosi odluku o prestanku provođenja mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u otklanjanju posljedica katastrofa.

Sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima sustava civilne zaštite

Članak 53.

(1) Kada se proglasi velika nesreća i katastrofa, a sposobnosti i resursi operativnih snaga sustava civilne zaštite nisu dovoljni, u aktivnostima sustava civilne zaštite usklađeno s operativnim snagama sustava civilne zaštite sudjeluju Oružane snage Republike Hrvatske i policija.

(2) Sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi koordinira središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za poslove obrane i unutarnjih poslova.

(3) Izvršavanje zadaća Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi provodi se sukladno njihovoj zapovjednoj liniji i u koordinaciji s nadležnim stožerom civilne zaštite.

(4) Način aktiviranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u aktivnostima u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi uređuje se pravilnikom sukladno odredbama Zakona o obrani i ovog Zakona, kojeg donose čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove obrane i čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(5) Način aktiviranja policije u aktivnostima sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi uređuje se pravilnikom sukladno odredbama posebnih propisa u području unutarnjih

poslova i ovog Zakona, kojeg donose čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove i čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

VI. POSEBNE OVLASTI U PROVEDBI NEODGODIVIH MJERA CIVILNE ZAŠTITE

Članak 54.

(1) U slučajevima potrebe žurne i neodgodive provedbe mjera civilne zaštite kada nije moguće na drugi način zaštititi stanovništvo, materijalna i kulturna dobra i okoliš, službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima može usmeno naložiti:

- aktiviranje svakog punoljetnog građanina Republike Hrvatske radi izvršenja žurnih i neodgodivih mjera ili aktivnosti u sustava civilne zaštite, osim osoba iz članka 42. stavka 2. ovog Zakona
- privremeno oduzimanje osobnog vozila, teretnog vozila i radnog stroja, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju pokretnine
- privremeno ograničavanje prava posjeda nekretnine ili njezinog dijela radi prolaza ili smještaja mehanizacije ili za potrebe provođenja nužnih radova radi sprječavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi i imovine, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine
- privremeno smještanje (najviše 30 dana) stradalih evakuiranih ili izbjeglih osoba u dijelu građevine kojega vlasnik ne koristi za vlastite potrebe, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine
- privremeno smještanje evakuiranih kulturnih dobara, uz pisanu potvrdu i zapisnik o stanju nekretnine o čemu je dužan u najkraćem roku obavijestiti tijelo nadležno za zaštitu kulturnih dobara.

(2) Radna mjesta službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima uređuju se pravilnikom o unutarnjem redu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(3) Službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka izdati poziv u pisanom obliku, najkasnije u roku od 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

(4) Službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima dužan je za usmene naloge iz stavka 1. podstavaka 2., 3. i 4. ovoga članka donijeti rješenje u pisanom obliku, najkasnije u roku 24 sata od izdavanja usmenog naloga.

Članak 55.

Protiv rješenja iz članka 54. stavka 4. ovoga Zakona ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 56.

Službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima u obavljanju poslova dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti

službenom iskaznicom i značkom.

Članak 57.

(1) Osoba iz članka 54. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona, dužna je sudjelovati u aktivnostima sustava civilne zaštite od trenutka kad joj je službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima dao usmeni nalog do trenutka dobivanja zapovijedi o deaktiviranju, na način i pod uvjetima propisanih ovim Zakonom i propisima donesenih za provedbu ovog Zakona.

(2) Za vrijeme sudjelovanja u sustavu civilne zaštite na temelju odredbi ovog Zakona, osoba iz stavka 1. ovog članka ostvaruje prava u opsegu i na način kako je utvrđeno za obveznike snaga civilne zaštite.

Članak 58.

Vlasniku ili korisniku kojem je na imovini privremeno ograničeno pravo posjeda radi provedbe mjera civilne zaštite primjenom ovlasti iz članka 54. stavka 1. podstavaka 2., 3. 4. i 5. ovoga Zakona, središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite isplatit će naknadu u visini zakupnine koja se postiže na tržištu, a ako je pri tome imovina oštećena ili uništena, naknadu štete prema općim pravilima obveznog prava o odgovornosti za štetu.

VII. ODORE, ISKAZNICE, EVIDENCIJE PRIPADNIKA I SNAGA I ZNAK CIVILNE ZAŠTITE

Odore pripadnika civilne zaštite

Članak 59.

(1) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite sudjeluju u aktivnostima civilne zaštite u odorama pripadnika snaga civilne zaštite i svojim službenim odorama, sukladno odredbama ovog Zakona i drugih posebnih propisa.

(2) Pripadnici postrojbi, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti.

(3) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o odori pripadnika operativnih snaga civilne zaštite i državnih službenika i namještenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove za civilnu zaštitu.

Iskaznice civilne zaštite

Članak 60.

(1) Obveznicima civilne zaštite raspoređenima u postrojbe i na dužnost povjerenika civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite na temelju službenih evidencija izdaju iskaznicu civilne zaštite.

(2) Sadržaj, izgled i način korištenja iskaznice civilne zaštite pravilnikom propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

Evidencije pripadnika i snaga civilne zaštite

Članak 61.

(1) Evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite vode jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a popis hrvatskih državljana koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite vode jedinice lokalne samouprave.

(2) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite na zahtjev tog tijela, a najmanje jednom godišnje, dostaviti evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite iz stavka 1. ovog članka.

(3) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite vodi:

- jedinstvenu evidenciju i informacijske baze podataka o operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi operativnih snaga sustava civilne zaštite
- zemljopisno obavijesni sustav u svrhu prikupljanja, obrade i pohrane prostornih i alfanumeričkih podataka i dokumenata kako bi sudionicima sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja bili dostupni podaci za planiranje preventivnih mjera civilne zaštite, izradu procjena rizika i planova civilne zaštite, vježbi civilne zaštite te za djelovanje stožera civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

(4) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi:

- pravilnik o vođenju evidencija pripadnika snaga civilne zaštite
- pravilnik o zemljopisno obavijesnom sustavu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite
- pravilnik o vođenju jedinstvene evidencije i informacijskih baza podataka o operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Znak civilne zaštite i druge oznake

Članak 62.

(1) Znak civilne zaštite Republike Hrvatske je međunarodni znak civilne zaštite.

(2) Znakom civilne zaštite obilježavaju se odore, građevine, vozila i druga sredstva i oprema operativnih snaga sustava civilne zaštite.

(3) Na vozila civilne zaštite i operativnih snaga sustava civilne zaštite ugrađuju se posebni uređaji za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, koje mogu koristiti u intervencijama za osiguranje prvenstva prolaza sukladno posebnom propisu u području sigurnosti prometa na cestama.

VIII. SUDJELOVANJE PRIPADNIKA OPERATIVNIH SNAGA SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE U MEĐUNARODNIM AKTIVNOSTIMA

Članak 63.

(1) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite uz prethodnu osobnu suglasnost mogu sudjelovati u međunarodnim aktivnostima sukladno odredbama ovog Zakona i obvezama

Republike Hrvatske preuzetim iz međunarodnih ugovora.

(2) Pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite mogu sudjelovati u pružanju žurne međunarodne pomoći koja predstavlja aktivnosti spasilačkih ekipa, sredstava i stručnjaka te postrojbi opremljenih specijalnom opremom čija je svrha uklanjanje neposrednih i posrednih posljedica katastrofa u drugim državama.

(3) Odluku o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u pružanju žurne međunarodne pomoći donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog člnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(4) Odluku o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, sukladno obvezama preuzetim iz međunarodnih ugovora i godišnjim programima rada središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(5) Pripadnik operativnih snaga sustava civilne zaštite iz stavka 2. ovoga članka ima pravo na naknadu plaće, putnih troškova, osiguranje, dnevnicu i druge naknade, sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za njegovu provedbu.

(6) Način i uvjete za ostvarivanje materijalnih prava, obveza i uvjeta sudjelovanja pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim aktivnostima i pružanju međunarodne pomoći uredbom uređuje Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog člnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite .

IX. OBRAZOVANJE U SUSTAVU CIVILNE ZAŠTITE

Članak 64.

Obrazovanje u sustavu civilne zaštite provodi se:

- u sklopu nastavnih planova i programa postojećeg redovitog sustava odgoja i obrazovanja
- formalnim i neformalnim obrazovanjem
- obrazovanjem koje provode humanitarne organizacije i udruge koje se bave određenim aktivnostima civilne zaštite
- informativnim i promidžbenim aktivnostima
- uvježbavanjem, treninzima i vježbama
- na savjetovanjima i radionicama
- na tečajevima.

Članak 65.

Za potrebe sustava civilne zaštite provodi se obrazovanje sudionika i operativnih snaga sustava civilne zaštite i to:

- općinskih načelnika, gradonačelnika i župana
- članova stožera civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja
- pripadnika postrojbi civilne zaštite
- povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika

- pripadnika temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite
- tijela državne uprave koja obavljaju upravne, stručne i druge poslove od interesa za sustav civilne zaštite
- službi i postrojbii pravnih osoba kojima je zaštita i spašavanje redovna djelatnost, po prethodno pribavljenom mišljenju ili na zahtjev nadležnih tijela
- udruga
- građana.

Članak 66.

(1) Obrazovanje u sustavu civilne zaštite provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite, javna ustanova ili druga pravna osoba koja ishodi suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(2) Odluku o donošenju programa za formalno obrazovanje u sustavu civilne zaštite donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite uz suglasnost čelnika središnjeg tijela državne uprave za obrazovanje.

(3) Odluku o donošenju programa za neformalno obrazovanje u sustavu civilne zaštite donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite te čelnik javne ustanove uz prethodno pribavljenu suglasnost čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(4) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite obavlja stručni i inspeksijski nadzor nad provođenjem programa obrazovanja u sustavu civilne zaštite koje provode javne ustanove, odnosno pravne osobe kojima je izdana suglasnost za provođenje programa obrazovanja u sustavu civilne zaštite.

(5) Odgoj i obrazovanje djece i mladeži u sustavu civilne zaštite provodi se u redovnom sustavu odgoja i obrazovanja.

(6) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o uvjetima koje treba ispunjavati javna ustanova i pravna osoba za obavljanje poslova obrazovanja u sustavu civilne zaštite.

(7) Republika Hrvatska može osnovati državnu javnu ustanovu za provedbu obrazovanja u sustavu civilne zaštite, sukladno posebnim propisima o javnim ustanovama.

X. INFORMIRANJE JAVNOSTI

Članak 67.

(1) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite dužno je informirati javnost o mogućem nastanku i razvoju katastrofe putem medija.

(2) Informiranje javnosti provode i nadležne službe drugih tijela državne uprave, tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge stručne službe u području svoje nadležnosti.

(3) U slučaju velike nesreće i katastrofe informiranje javnosti provode stožeri civilne zaštite.

Članak 68.

Mediji putem kojih se objavljuju informacije iz članka 67. ovog Zakona dužni su u slučaju prijetnje ili nastanka velike nesreće i katastrofe bez naknade ustupiti korištenje usluga svoje komunikacijske mreže /svojem komunikacijskog sustava za prijenos signala i obavijesti i objaviti službena priopćenja.

XI. DODJELA PRIZNANJA I NAGRADA

Članak 69.

(1) Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite dodjeljuje sudionicima u sustavu civilne zaštite priznanja i nagrade za iznimna postignuća i doprinos u razvoju i unapređenju sustava civilne zaštite te iskazanu osobnu požrtvovnost u akcijama spašavanja građana i materijalnih dobara.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite pravilnikom propisuje mjerila i postupak dodjele nagrada i priznanja te izgled i sadržaj predložaka priznanja iz stavka 1. ovoga članka.

XII. FINANCIRANJE SUSTAVA CIVILNE ZAŠTITE

Članak 70.

Sustav civilne zaštite financira se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, drugih izvora te iz donacija.

Članak 71.

U Državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se financijska sredstva za:

- razvoj i opremanje sustava civilne zaštite na državnoj razini
- izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite na državnoj razini
- pružanje pomoći i primanje pomoći od drugih država sukladno preuzetim obvezama Republike Hrvatske iz međunarodnih ugovora
- druge troškove u sustavu civilne zaštite na državnoj razini, sukladno odredbama ovog Zakona i propisa donesenih za provedbu ovog Zakona.

Članak 72.

(1) U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za pozivanje, raspoređivanje, popunu, opremanje, osposobljavanje, uvježbavanje, aktiviranje, mobiliziranje i djelovanje operativnih snaga sustava civilne zaštite sukladno smjericama i planu razvoja sustava civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) U proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju se financijska sredstva za izvršavanje mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

(3) Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sufinancirati sredstva za razvoj udruga koje su od značaja za sustav civilne zaštite.

Članak 73.

(1) Radi osiguravanja financijskih sredstava za zaštitu i spašavanje u katastrofama posebnim zakonom može se osnovati Fond civilne zaštite, kao izvan proračunski fond.

(2) Fond civilne zaštite mogu osnovati i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Troškovi djelovanja operativnih snaga sustava civilne zaštite

Članak 74.

(1) Sve aktivirane i mobilizirane operativne snage sustava civilne zaštite imaju pravo na naknadu stvarnih troškova za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama sukladno odredbama ovog Zakona.

(2) Svaka razina sustava civilne zaštite na čiji su zahtjev njihove operativne snage aktivirane i mobilizirane, snosi troškove njihovog djelovanja u velikim nesrećama i katastrofama.

(3) U slučaju da izvršno tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave nije aktiviralo vlastite snage civilne zaštite, već ih aktivira načelnik Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave snosi troškove njihovog aktiviranja i djelovanja.

(4) U slučaju kada niža razina sustava civilne zaštite zatraži pomoć više razine, unatoč tome što nije angažirala sve svoje sposobnosti, stvarne troškove angažiranja operativnih snaga više razine snosi podnositelj zahtjeva niže razine.

(5) U slučaju kada središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite na temelju načela solidarnosti angažira operativne snage sustava civilne zaštite niže razine, troškovi njihovog djelovanja podmiruju se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

XIII. NADZOR NAD PROVEDBOM ZAKONA

Upravni nadzor

Članak 75.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite.

Inspekcijski nadzor

Članak 76.

(1) Inspekcijski nadzor u sustavu civilne zaštite i drugi inspekcijski nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona te drugih posebnih propisa ustrojava se u sastavu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(2) Inspekcijski nadzor obavljaju inspektori civilne zaštite i drugi inspektori središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (u daljnjem tekstu: inspektori) u sjedištu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite i izvan sjedišta u područnim jedinicama.

(3) Inspektor u područnoj jedinici, zbog potrebe posla ili učinkovitijeg obavljanja poslova inspekcijskog nadzora, može se privremeno naložiti obavljanje tih poslova na području druge područne jedinice, neovisno o udaljenosti mjesta rada od mjesta stanovanja.

Članak 77.

(1) Inspektor dokazuje službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o izgledu i sadržaju službene iskaznice i značke inspektora u sustavu civilne zaštite i službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Članak 78.

(1) Inspektor pokreće postupak po službenoj dužnosti, uzimajući u obzir i predstavke, odnosno druge obavijesti koje upućuju na potrebu zaštite javnog interesa.

(2) U inspekcijskom nadzoru inspektor nadzire pravne i fizičke osobe koje su obvezne provoditi mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite, ispunjavanje uvjeta i način rada objekata nadzora, obavlja izravan uvid u opće i pojedinačne akte te nadzire provođenje mjera određenih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Pravna ili fizička osoba koja podliježe inspekcijskom nadzoru dužna je inspektorom omogućiti obavljanje toga nadzora, predložiti mu sve dokumente i akte koje inspektor zatraži i osigurati mu prostorne i druge uvjete za neometan rad.

Članak 79.

(1) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je dužan sastaviti zapisnik.

(2) Jedan primjerak zapisnika uručuje se ili dostavlja nadziranoj pravnoj ili fizičkoj osobi.

Članak 80.

(1) Ako je ovim ili drugim zakonom predviđeno da se u slučaju utvrđene nezakonitosti donosi određena mjera, inspektor je dužan donijeti rješenje kojim će izreći takvu mjeru.

(2) Ako inspektor tijekom obavljanja inspekcijskoga nadzora uoči i u zapisniku konstatira nezakonitosti ili nepravilnosti u provedbi ovog Zakona, donijet će rješenje kojim će naložiti, osobito:

- izradu, donošenje, dopunu i ažuriranje procjena rizika, planova djelovanja civilne zaštite, operativnih planova i vanjskih planova zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari sukladno ovom Zakonu i propisanoj metodologiji

- razmatranje stanja i analize sustava civilne zaštite u cjelini za prethodno razdoblje, donošenje smjernica za organizaciju i plan razvoj sustava civilne zaštite za svoje područje za tekuću godinu
- osnivanje, popunu, razvoj i financiranje opremanja, osposobljavanja i uvježbavanja operativnih snaga civilne zaštite sukladno usvojenim planskim dokumentima, smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite
- osiguravanje financijskih sredstava za razvoj i opremanje snaga civilne zaštite kao i za financiranje aktivnosti operativnih snaga sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama
- izvršenje propisa o ustrojavanju stožera civilne zaštite, imenovanju tijela i povjerenika civilne zaštite te provedbe njihovog osposobljavanja
- donošenje odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite
- izradu i donošenje plana vježbi operativnih snaga sustava civilne zaštite
- osiguravanje uvjeta za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje, evakuaciju i druge mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite radi zaštite i spašavanja ljudi i imovine
- dostavljanje podataka potrebnih za izradu procjene rizika, planova djelovanja civilne zaštite i vanjskih planova zaštite i spašavanje u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari
- izradu, donošenje i ažuriranje operativnog plana te organiziranje i provedbu mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite određenih planom djelovanja civilne zaštite
- uspostavu i održavanje odgovarajućeg internog sustava obavješćivanja građana
- izradu projekta te uspostavu, održavanje i uvezivanje sustava uzbunjivanja građana u perimetru stvarnih rizika za građane u svojoj okolini
- nabavu i postavljanje jedinstvenog plakata s prikazom grafičkih znakova za uzbunjivanje u objektima te obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112
- otklanjanje drugih uočenih nepravilnosti i nedostataka u provedbi ovog Zakona utvrđenih inspekcijskim nadzorom.

Članak 81.

(1) Ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, rješenje iz članka 80. ovoga Zakona inspektor neće donositi u situaciji kad su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspekcijskog nadzora ili kad izvršenje uopće nije moguće, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku.

(2) Ako inspektor tijekom obavljanja inspekcijskoga nadzora uoči nezakonitosti, a nije ovlašten postupati, već je nadležno postupati drugo tijelo, izvijestit će o tome bez odgode to nadležno tijelo i zatražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera za suzbijanje nezakonitosti.

Članak 82.

Protiv rješenja inspektora iz članka 80. ovoga Zakona nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 83.

Ako inspektor utvrdi postojanje sumnje da je počinjen prekršaj ili kazneno djelo, uz rješenje za čije je donošenje ovlašten dužan je bez odgađanja, odnosno najkasnije u roku od 15 dana od dana završetka inspeksijskog nadzora s utvrđenim činjenicama odlučnim za poduzimanje mjera, donijeti prekršajni nalog ili podnijeti optužni prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka.

Članak 84.

(1) O obavljenim inspeksijskim nadzorima i poduzetim mjerama vodi se očevidnik.

(2) Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o sadržaju, obliku i načinu vođenja očevidnika inspeksijskog nadzora u sustavu civilne zaštite.

Članak 85.

Radi ujednačenog i pravilnog postupanja u obavljaju inspeksijskih nadzora i učinkovitog djelovanja čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite može donositi upute i mišljenja o načinu obavljanja inspeksijskih nadzora te drugim pitanjima.

XIV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 86.

Novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj izvršno tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako:

- ne dostavi predstavničkom tijelu prijedlog odluke o određivanju pravnih osoba od interesa za sustav civilne zaštite i prijedlog odluke o osnivanju postrojbi civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne osigura uvjete za vođenje i ažuriranje baze podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga sustava civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne donese plan djelovanja civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne donese plan vježbi civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- kod donošenja godišnjeg plana nabave sredstava civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne donese odluku iz svog samoupravnog djelokruga radi osiguravanja materijalnih, financijskih i drugih uvjeta za financiranje operativnih snaga sustava civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne izradi i ne predloži predstavničkom tijelu procjenu rizika od velikih nesreća i redovito ne ažurira procjene rizika i plan djelovanja civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne osigura uvjete za premještanje, sklanjanje, evakuaciju i zbrinjavanje te izvršavanje zadaća u provedbi drugih mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju građana, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša (članak 15. stavak 2.)
- ne osigura uvjete za raspoređivanje pripadnika u postrojbe i na dužnosti povjerenika civilne zaštite te vođenje evidencije raspoređenih pripadnika (članak 15. stavak 2. i članak 17. stavak 3.)

- ne donese vanjski plan zaštite i spašavanja u slučaju nesreća koje uključuju opasne tvari (članak 15. stavak 4.)
- ne donese odluku o osnivanju stožera civilne zaštite i ne imenuje načelnika, zamjenika i članove stožera (članak 21. stavak 1. i članak 22. stavak 1.)
- ne završi program osposobljavanja za obavljanje poslova civilne zaštite prema programu koji provodi središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite (članak 15. stavak 5.)
- ako ne osnuje, ne financira, ne oprema, ne osposobljava te ne uvježbava operativne snage sukladno usvojenim smjernicama i planu razvoja sustava civilne zaštite (članak 15. stavak 2.)
- ne imenuje povjerenika i zamjenika civilne zaštite (članak 32. stavak 1.)
- ne aktivira sustav obavješćivanja i uzbunjivanja građana u slučaju neposredne opasnosti za nastupanje velike nesreće (članak 37. stavak 1.)
- ne osigura uvjete za premještanje, zbrinjavanje, sklanjanje i evakuaciju te izvršavanje zadaća u provedbi mjera civilne zaštite u zaštiti i spašavanju stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša (članak 24. stavak 1. i 2.)
- ne omogući provedbu inspekcijskog nadzora, ne predoči sve dokumente i ne osigura uvjete za neometan rad inspektora (članak 78. stavak 3.).

Članak 87.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- ne organizira provedbu mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite (članak 34. stavak 1.)
- ne dostavi podatke središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite te jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za izradu procjene rizika, planova djelovanja civilne zaštite i vanjskih planova civilne zaštite u slučaju nesreće koje uključuju opasne tvari (članak 34. stavak 4.)
- ne dostavi centru 112 podatke o prijetnji za nastanak izvanrednog događaja, velike nesreće i katastrofe (članak 34. stavak 5.)
- ne postupi po zahtjevu načelnika stožera civilne zaštite jedinice lokalne, područne (regionalne) samouprave i načelnika Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i ne sudjeluje u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite (članak 34. stavak 6.)
- bez opravdanog razloga ne odobri sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite zaposlenicima koji su raspoređeni u operativnim snagama civilne zaštite (članak 35.)
- ne uspostavi i ne održava sustav uzbunjivanja u perimetru stvarnih rizika za građane (članak 36. stavak 1.)
- ne uspostavi ili ne podmiri troškove uspostavljanja i korištenja komunikacijske veze za potrebe upravljanja i nadzora sirenama iz nadležnog centra 112 (članak 36. stavak 3.)

- ne ishodi suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite na idejni projekt vlastitog sustava za uzbunjivanje, prije instaliranja sustava (članak 36. stavak 4.)
- ne uspostavi i ne održava interni sustav za uzbunjivanje i obavješćivanje građana (članak 36. stavak 4.)
- na vidljivom mjestu u javnim telefonskim govornicama ne istakne obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 (članak 39. stavak 1.)
- ne istakne obavijest o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakovima za uzbunjivanje (članak 39. stavak 3.)
- ne omogući provedbu inspekcijskog nadzora i uvjete za neometan rad inspektora (članak 78. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 88.

Novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba:

- ako ne postupi po odluci i po nalogu nositelja provedbe prisilne evakuacije (članak 24. stavak 4.)
- ako se kao povjerenik civilne zaštite ili njegov zamjenik bez opravdanog razloga ne odazove pozivu načelnika nadležnog stožera civilne zaštite (članak 32. stavak 2.)
- ako odbije sudjelovati u provođenju mjera civilne zaštite do primitka zapovijedi o demobilizaciji (članak 41. stavak 1.)
- ako ne postupi prema uputama povjerenika civilne zaštite i drugih mjerodavnih sudionika civilne zaštite te uputama i nalogima stožera civilne zaštite (članak 41. stavak 2.)
- ako se bez opravdanog razloga ne odazove na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa obveznika civilne zaštite, osposobljavanja i mobilizacije (članak 43. stavak 2.)
- ako ne sudjeluje u aktivnostima sustava civilne zaštite po usmenom nalogu službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima (članak 57. stavak 1.).

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 89.

Provedbeni propisi koje na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donosi Vlada Republike Hrvatske (članak 10. stavak 2., članak 20. stavak 1., članak 31. stavak 2., članak 36. stavak 5., članak 43. stavak 4., članak 63. stavak 6.) i čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (članak 12. stavak 2., članak 19. stavci 4. i 5., članak 31. stavak 3., članak 39. stavak 4., članak 40., članak 47. stavci 2. i 3., članak 48. stavak 3., članak 53. stavci 4. i 5., članak 59. stavak 3., članak 60. stavak 2., članak 61. stavak 4., članak 66. stavak 6., članak 69. stavak 2., članak 77. stavak 2., članak 84. stavak 2.) donijet će se u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 90.

Operativne snage sustava civilne zaštite dužne su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona, središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite dostaviti podatke o svojim operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i izraditi operativne planove za izvršavanje zadaća u sustavu civilne zaštite.

Članak 91.

(1) U slučaju pripravnosti zbog mogućeg nastupanja katastrofe ili u slučaju proglašenja katastrofe, čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite ovlašten je poduzimati mjere i aktivnosti i organizirati drugačiji raspored rada i radnog vremena i mjesto rada državnih službenika i namještenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite.

(2) U slučaju velike nesreće i katastrofe, na državne službenike i namještenike središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite ne primjenjuju se odredbe općih propisa o radu o ograničenju prekovremenog rada.

Članak 92.

Do stupanja na snagu propisa za provedbu ovoga Zakona ostaju na snazi sljedeći dokumenti i propisi, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovog Zakona:

- 1) Procjena ugroženosti Republike Hrvatske od prirodnih i tehničko – tehnoloških katastrofa i velikih nesreća (Zaključak Vlade Republike Hrvatske od 07. ožujka 2013.)
- 2) Plan zaštite i spašavanja za područje Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 96/2010.)
- 3) Uredba o visini i uvjetima za isplatu naknade troškova mobiliziranim građanima („Narodne novine“, br. 91/2006.)
- 4) Uredba o visini naknade osobama angažiranim u zaštiti i spašavanju izvan granica Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 90/2006.)
- 5) Uredba o načinu utvrđivanja naknade za privremeno oduzete pokretnine radi provedbe mjera zaštite i spašavanja („Narodne novine“, br. 85/2006.)
- 6) Uredba o načinu prelaska granice prilikom primanja i/ili upućivanja žurne pomoći u zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, br. 52/2006.)
- 7) Uredba o jedinstvenim znakovima za uzbunjivanje („Narodne novine“, br. 13/2006. i 49/2006.)
- 8) Pravilnik o službenoj iskaznici i znački inspektora zaštite i spašavanja, inspektora za vatrogastvo i službenika Državne uprave za zaštitu i spašavanje s posebnim ovlastima i odgovornostima („Narodne novine“, br. 18/2006.)
- 9) Pravilnik o postupku uzbunjivanja stanovništva („Narodne novine“, br. 47/2006.)
- 10) Pravilnik o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja u aktivnostima snaga za žurnu pomoć u katastrofama u inozemstvu („Narodne novine“, br. 73/2006.)
- 11) Pravilnik o mobilizaciji i djelovanju operativnih snaga zaštite i spašavanja („Narodne novine“, br. 40/2008. i 44/2008.)

- 12) Pravilnik o odori pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja Državne uprave za zaštitu i spašavanje („Narodne novine“, br. 81/2009. i 115/2010.)
- 13) Pravilnik o ustrojstvu, popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i postrojbi za uzbuđivanje („Narodne novine“, br. 111/2007.)
- 14) Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja („Narodne novine“, br. 30/2014. i 67/2014.)
- 15) Pravilnik o zaštiti arhivskoga i registraturnog gradiva Državne uprave za zaštitu i spašavanje („Narodne novine“, br. 114/2006., 141/2009.)
- 16) Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene pravne osobe za obavljanje stručnih poslova u području planiranja zaštite i spašavanja („Narodne novine“, br. 91/2013.)
- 17) Pravilnik o nagradama i priznanjima Državne uprave za zaštitu i spašavanje („Narodne novine“, br. 23/2007. i 126/2009.)
- 18) Pravilnik o zemljopisno obavijesnom sustavu Državne uprave za zaštitu i spašavanje („Narodne novine“, br. 98/2012.).

Članak 93.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti:

- Pravilnik o određivanju gradova i naseljenih mjesta u kojima se moraju graditi skloništa i drugi objekti za zaštitu („Narodne novine“, br. 2/1991.)
- Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa („Narodne novine“, br. 53/1991.)
- Pravilnik o održavanju skloništa i drugih zaštitnih objekata u miru („Narodne novine“, br. 45/1984.)
- Pravilnik o uvjetima pod kojima se u miru skloništa mogu davati u zakup („Narodne novine“, br. 98/2001.).

Članak 94.

Poslove upravljanja i održavanja javnih skloništa na svojem području preuzimaju jedinice lokalne samouprave na dan stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 95.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, broj: 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10).

Članak 96.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu („Narodne novine“, broj: 33/02, 92/10 i 73/13) u dijelu koji se odnosi na pripadnike civilne zaštite.

Članak 97.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Uz članak 1.

Ovom odredbom određuje se predmet Zakona o sustavu civilne zaštite. Pojam sustav civilne zaštite terminološki određuje jedan segment javnih poslova, odnosno javnih politika koji je prisutan na državnoj, kao i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave uz ovim Zakonom naglašeno sve izraženije jačanje odgovornosti na lokalnim razinama.

Uz članak 2.

U ovoj odredbi navodi se Direktiva Europske unije čije su odredbe već preuzete i primjenjuju se u Republici Hrvatskoj na temelju odredbi važećeg Zakona o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, br. 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10) kojima se propisuje izrada i način donošenja vanjskog plana zaštite i spašavanja u slučaju nesreće koja uključuje opasne tvari te su na istovjetan način navedene i u odredbama ovog Zakona.

Uz članak 3.

Propisuje se značenje pojedinih izraza u smislu ovog Zakona.

Uz članak 4.

U ovoj odredbi određuje se obilježavanje važnijih datuma u području civilne zaštite i to Dan civilne zaštite Republike Hrvatske, Dan europskog broja 112 i Međunarodni dan smanjenja rizika od katastrofa.

Uz članak 5.

Ovom odredbom definira se sustav civilne zaštite. Cilj ustrojavanja i djelovanja sustava civilne zaštite je da novim smjerom, provedbom stručnih projekata, jačanjem svijesti i odgovornosti sudionika te potpunom implementacijom mjera i aktivnosti bitnih za izgradnju sustava na novim podlogama, osigura uvjete za ostvarivanje glavnog cilja koji je zaokret operativne misije sustava s bavljenja posljedicama izvanrednih događaja na upravljanje rizicima i smanjivanje ranjivosti svih društvenih vrijednosti izloženih štetnim utjecajima velikih nesreća i katastrofa (koje se moraju štititi djelovanjem svih sudionika sustava civilne zaštite).

Uz članak 6.

Ovom odredbom definiraju se osnovna načela civilne zaštite. Spasilačke kapacitete, ljudske i materijalne, potrebno je razvijati sukladno novim rizicima, a ustrojstvo sustava, nadležnosti i suradnju prilikom reagiranja temeljiti na principima supsidijarnosti, solidarnosti i kontinuiteta djelovanja kao preduvjet za osiguranje sigurnosti svih građana Republike Hrvatske.

Uz članak 7.

U ovoj odredbi određuju se sudionici koji provode mjere i aktivnosti u sustavu civilne zaštite. Zakonom su definirane četiri glavne skupine sudionika: Vlada Republike Hrvatske i tijela državne uprave; jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave; operativne snage sustava civilne zaštite, Oružane snage Republike Hrvatske i policija te građani.

Javnu percepciju sustava civilne zaštite potrebno je promijeniti na način da se na civilnu zaštitu prestane gledati isključivo kao na postrojbe civilne zaštite koje su dužne ustrojavati jedinice

lokalne samouprave na temelju odredbi kojima se propisuju obveze građana za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti u otklanjanju posljedica velikih nesreća i katastrofa.

Ovim Zakonom sustav je definiran kao jedinstven kapacitet koji je organizacijski integrirao sve funkcionalne - namjenske spasilačke sposobnosti na svim razinama ustrojavanja sustava.

Uz članke 8. -10.

Ovom odredbom uređuje se da Vlada Republike Hrvatske, uz potporu Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, rukovodi djelovanjem sudionika sustava civilne zaštite u katastrofama.

Predsjednik Vlade ili član Vlade kojeg ovlasti u katastrofama rukovodi radom Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, što je rješenje sukladno praksi u većini država EU.

Vlada usvaja i donosi najvažnije akte za provedbu ovog Zakona te dokumente koji su najznačajniji za razvoj jedinstvenog sustava civilne zaštite u Republici Hrvatskoj.

Ovom odredbom definiraju se ovlasti Vlade Republike Hrvatske i iznimno, čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje odluke o traženju i pružanju međunarodne pomoći u katastrofama i podnošenje izvješća o pruženju žurnoj pomoći.

Uz članke 11.-12.

Ovim odredbama uređuje se nadležnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite te ovlast čelnika tijela za donošenje propisa za provedbu ovog Zakona.

Uz članak 13.

Ovom odredbom propisuju se obveze središnjih i drugih tijela državne uprave.

Uz članak 14.

Ovom odredbom propisuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Ustavom Republike Hrvatske utvrđuju se obveze lokalnih zajednica za skrb o civilnoj zaštiti i vatrogastvu, a odredbama ovog Zakona razrađuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na način da uređuju i planiraju, organiziraju, financiraju i provode civilnu zaštitu. Lokalne zajednice, implementacijom načela supsidijarnosti kroz zakonsku normu temeljni su nositelji prava i odgovornosti djelovanja sustava civilne zaštite na područjima nadležnosti u velikim nesrećama. To je načelo prema kojem su u lancu reagiranja i odgovornosti za postupanje u velikim nesrećama i katastrofama prvenstveno nadležni autoriteti na području koje je njima zahvaćeno, uz naknadno uključivanje snaga i ostalih kapaciteta šire zajednice. Znači, sustav počinje s reagiranjem na njihovom području snagama kojima one raspolažu, dok su sve ostale snage koje se uključuju u reagiranje primjenom načela solidarnosti isključivo nadogradnja njihovih temeljnih sposobnosti.

Taj sustav nije statičan, on se razvija, izgrađuje, unaprjeđuje za što su potrebna financijska sredstva koja sve lokalne zajednice nemaju u dostatnim iznosima kako bi zadovoljile sve obveze, tako da sve lokalne zajednice neće imati istovrsno razvijenu civilnu zaštitu koju bi po pitanju kapaciteta za reagiranje trebali prilagođavati potencijalnim opasnostima i rizicima.

Uz članak 15.

Ovom odredbom uređene su obveze, i odgovornost i nadležnosti predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način i ovlasti za donošenje dokumenata

i propisa u području civilne zaštite za obavljanje poslova civilne zaštite iz njihovog samoupravnog djelokruga.

Utvrđuje se obveza osposobljavanja općinskog načelnika, gradonačelnika i župana za obavljanje poslova civilne zaštite. Specifičnosti izvanrednih događaja zahtijevaju određena znanja i vještine kao i brzo reagiranje. Stoga je propisano kako su se čelnici lokalnih zajednica dužni osposobljavati za obavljanje poslova uređenih odredbama ovog Zakona na području njihove nadležnosti. Praksa je pokazala kako su prethodno educirani čelnici u nesrećama postizali kvalitetnije operativne rezultate, ali su i u okviru redovnog svakodnevnog rada osvješteniji za razumijevanje potreba sustava civilne zaštite.

Uz članak 16.

Ovom odredbom uređuje se mogućnost zajedničkog organiziranja obavljanja poslova civilne zaštite iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje se uređuje sporazumom u skladu sa zakonom, statutima i drugim općim aktima.

Uz članak 17.

U ovom članku uređuju se obveze jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u svezi s popunjavanjem postrojbi i raspoređivanjem povjerenika i zamjenika povjerenika civilne zaštite, pozivanjem o obveznika civilne zaštite i osposobljavanjem raspoređenih obveznika snaga civilne zaštite – pripadnika postrojbi civilne zaštite, povjerenika civilne zaštite i njihovih zamjenika.

Uz članak 18.

U ovoj odredbi navode se operativne snage sustava civilne zaštite i propisuje njihova obveza u svezi s vođenjem, ažuriranjem i dostavljanjem baza podataka o pripadnicima, sposobnostima i resursima operativnih snaga središnjem tijelu državne uprave za poslove civilnu zaštitu.

Uz članak 19.

U ovom članku definira se stožer civilne zaštite kao stručno, operativno i koordinativno tijelo za provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama koji se osniva na državnoj razini, razini područne (regionalne) samouprave i na razini lokalne samouprave.

Uz članak 20.

Uređuje se osnivanje Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, rukovođenje radom Stožera i osiguravanje uvjeta za njegov rad.

Uz članke 21.-23.

Uređuje se osnivanje stožera civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, rukovođenje radom stožera i osiguravanje uvjeta za njihov rad. Propisuje se način imenovanja načelnika, zamjenika načelnika i članova stožera, osnovni sastav i način rada stožera civilne zaštite te način osposobljavanja njihovih članova i utvrđuje se obveza osposobljavanja članova stožera civilne zaštite za poslove civilne zaštite.

Uz članak 24.

U ovoj odredbi uređuje se način preventivnog provođenja prisilne evakuacije u slučaju nastanka velike nesreće i katastrofe i obveza postupanja po nalogu nositelja provedbe ove mjere koja u slučaju nepostupanja podliježe prekršajnoj odgovornosti temeljem odredbi ovog Zakona.

Uz članak 25.

Ovom odredbom utvrđuje se da stožeri civilne zaštite mogu tražiti pružanje stručne pomoći i savjeta od znanstvenih i drugih institucija, zavoda, javnih poduzeća i ustanova.

Uz članak 26.

Ovom odredbom operativne snage vatrogastva označavaju se kao temeljna operativna snaga za djelovanje u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Uz članak 27.

Ovom odredbom navodi se obveza operativnih snaga Hrvatskog Crvenog križa koji su temeljna operativna snaga za djelovanje u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Uz članak 28.

Ovom odredbom navodi se obveza operativnih snaga Hrvatske gorske službe spašavanja koji su temeljna operativna snaga za djelovanje u sustavu civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Uz članak 29.

Ovim člankom uređuje se sudjelovanje udruga koje nemaju javne ovlasti, a od interesa su za sustav civilne zaštite, u provođenju aktivnosti i mjera sustava civilne zaštite.

Uz članak 30.

Ovim člankom uređuje se sudjelovanje udruga koje su nositelji pojedinih mjera i aktivnosti u sustavu civilne zaštite u sustavu civilne zaštite, raspoređivanje operativnih članova udruga u operativnim snagama sustava civilne zaštite, pravo udruga na naknadu stvarnih troškova, reguliranje međusobnih odnosa nadležnih tijela i udruga te osposobljavanje članova udruga i sudjelovanje u osposobljavanju i vježbama.

Uz članak 31.

Ovim člankom propisuje se osnivanje postrojbi civilne zaštite koje mogu biti postrojbe opće namjene, specijalističke postrojbe i intervencijske postrojbe i ovlast Vlade Republike Hrvatske za donošenje uredbi kojom se propisuje sastav i struktura postrojbi.

Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite donosi pravilnik o mobilizaciji, uvjetima i načinu rada operativnih snaga civilne zaštite, materijalnom i osobnom ustroju, pravilnik o popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i kriterijima zdravstvenih sposobnosti koje moraju ispunjavati pripadnici postrojbi civilne zaštite te uvjetima za imenovanje povjerenika civilne zaštite.

Uz članak 32.

Propisuje se nadležnost za imenovanje povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika za pojedinačnu stambenu građevinu, više stambenih građevina, ulice i dijelove ulica, mjesne odbore i manja naselja i obveze povjerenika civilne zaštite i njegovog zamjenika.

Uz članak 33.

Ovom odredbom propisuje se obveza koordinatora na lokaciji kojeg određuje načelnik stožera civilne zaštite iz redova operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Uz članak 34.

U ovom članku propisuje se obveze pravnih osoba u sustavu civilne zaštite te podmirivanje stvarno nastalih troškova djelovanja pravnih osoba u situacijama kada na zahtjev načelnika stožera civilne zaštite sudjeluju s ljudskim snagama i materijalnim resursima u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite.

Uz članak 35.

Propisuje se obveza pravnih osoba da na poziv nadležnog tijela omoguće zaposlenicima, koji su raspoređeni u operativne snage sustava civilne zaštite, sudjelovanje u provedbi mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite.

Uz članak 36.

Propisuje se obveza pravnih osoba – operatera u svezi sa uspostavljanjem i održavanjem sustava uzbunjivanja u perimetru stvarnih rizika za građane.

Uz članak 37.

Propisuje se obveza vlasnika i korisnika objekata u kojima se okuplja ili boravi više od 250 ljudi te drugih ustanova u svezi sa uspostavljanjem i održavanjem odgovarajućeg internog sustava za uzbunjivanje i obavješćivanje građana koji se privremeno zateknu ili borave u tim objektima, te u svezi s postavljanjem uređaja za uzbunjivanje građana.

Uz članak 38.

Uređuju se da su obveze pravnih osoba – operatora javnih komunikacijskih mreža i javno dostupnih telefonskih usluga vezano uz omogućavanje poziva na jedinstveni europski broj za hitne službe 112 i druge pozivne brojeve za pristup hitnim službama u Republici Hrvatskoj te druge obveze operatora prema središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite propisane posebnim zakonom kojim je uređeno područje elektroničkih komunikacija.

Propisuje se obveza pravne osobe u vlasništvu ili većinskom vlasništvu Republike Hrvatske koje imaju uspostavljen vlastiti komunikacijski sustav da, bez naknade, u slučaju velikih nesreća i katastrofa omoguće njegovo korištenje središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove civilne zaštite.

Uz članak 39.

Ovim člankom uređuje se isticanje obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112 i znakova za uzbunjivanje te se propisuje ovlast za donošenje pravilnika kojim se propisuje izgled, način i mjesto isticanja obavijesti o jedinstvenom europskom broju za hitne službe 112.

Uz članak 40.

Ovim člankom daju se ovlasti čelniku središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje pravilnika u području javnog uzbunjivanja i načinu rada u aktivnostima radijske komunikacije za potrebe djelovanja sustava civilne zaštite.

Uz članak 41.

Ovim člankom propisuju se obveze građanina u sustavu civilne zaštite, određuje se sadržaj mjera osobne i uzajamne zaštite te način pozivanja građana na provedbu aktivnosti sustava civilne zaštite.

Temeljni operativni kapaciteti za provođenje mjera civilne zaštite, koji su u mogućnosti reagirati u najkraće mogućem vremenu u velikim nesrećama i katastrofama su građani. Iz tog razloga svaki građanin Republike Hrvatske dužan je odazvati se na poziv nadležnih osoba i tijela te provoditi propisane mjere civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi pod uvjetima propisanih ovim Zakonom. Te mjere osobito podrazumijevaju samopomoć i prvu pomoć na načelima solidarnosti i humanosti, premještanje osoba, zbrinjavanje djece, bolesnih i nemoćnih osoba, kao i druge mjere i aktivnosti u provođenju mjera civilne zaštite. Također, svaka osoba koja Zakonom nije izuzeta od obveza sudjelovanja u civilnoj zaštiti ima obvezu osposobljavanja kao i obvezu da bez odlaganja obavijesti centar pozivom ne jedinstveni europski broj 112 te pravo na potpunu i pravovremenu informaciju o svim prijetnjama od nastanka velike nesreće i katastrofe.

Uz članak 42.

Ovom odredbom definira se tko su obveznici civilne zaštite i kategorije osoba kojima se ne mogu dodjeljivati dužnosti u sustavu civilne zaštite.

Uz članak 43.

Propisuje se dužnost odazivanja građanina koji je raspoređen na određenu dužnost u postrojbi civilne zaštite na poziv nadležnog tijela radi rješavanja statusa obveznika civilne zaštite, osposobljavanja i mobilizacije, obveza sudjelovati mobiliziranog građanina u provođenju mjera civilne zaštite i pravo na naknadu.

Uz članak 44.

U ovoj odredbi definiraju se mjere civilne zaštite.

Uz članak 45.

U ovoj odredbi određuju se faze i vrste aktivnosti u sustavu civilne zaštite.

Uz članke 46. i 47.

Misija sustava civilne zaštite je i nadalje zaštita i spašavanje ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od prirodnih i tehničko tehnoloških velikih nesreća i katastrofa te od posljedica ratnih djelovanja, međutim sve se više naglašava značaj preventivnih poslova iz nadležnosti javnih tijela, jačanje svijesti građana i provođenja drugih preventivnih mjera i na taj se način normativnim promjenama određuje i kontekst novog smjera u kojem bi se trebao odvijati proces razvoja sustava civilne zaštite.

Ovim odredbama propisuje se sadržaj preventivnih aktivnosti na području civilne zaštite, tko ih provodi i s kojim ciljem te sadržaj planskih dokumenata u području civilne zaštite i ovlast za donošenje pravilnika kojim se propisuje metodologija, sadržaj, postupke i nositelji izrade planskih dokumenata u civilnoj zaštiti i način informiranja javnosti u postupku njihovog donošenja.

Bitan preduvjet uspješnosti sustava civilne zaštite je i smanjenje rizika od katastrofa, koje se također mora planirati, razvijati i provoditi kao dio međunarodnih napora i u punoj suradnji sa međunarodnim institucijama i drugim zemljama. Smanjivanje rizika od katastrofa mora uključivati sve subjekte planiranja i provedbe razvojnih planova na svim razinama, od tijela vlasti, državne uprave, jedinica lokalne samouprave pa do znanstvenih institucija i pravnih osoba na području gospodarstva, u vlasništvu države i iz privatnog sektora kao i nevladinih organizacija.

Uz članak 48.

Ovom odredbom uređuje se proglašavanje pripravnosti sustava civilne zaštite u slučaju mogućnosti nastanka velike nesreće te u slučaju mogućnosti nastanka katastrofe.

Uz članak 49.

Ovim člankom uređuje se reagiranje i propisuje nadležna tijela i daju ovlasti osobama koje nalažu aktiviranje operativnih snaga sustava civilne zaštite. Tako normativno usmjeravan proces ukazuje na nastavljanje s procesom decentralizacije djelatnosti civilne zaštite koji je sukladan s obvezama sudionika sustava s lokalnih i područnih razina s Ustavom Republike Hrvatske te istovremeno predstavlja i potpuno implementiranje tzv. europskog načela supsidijarnosti u pravnu praksu Republike Hrvatske.

Sustav civilne zaštite u najširem obliku čine sudionici, dok se užom, unutarnjom podjelom sustava, stječe detaljna slika o strukturi svih kapaciteta koji se prema odredbama ovog Zakona moraju obvezno, pod propisanim uvjetima, uključiti u provođenje mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite po fazama u rasponu od preventive i planiranja, preko pripravnosti do reagiranja.

Uz članak 50.

Ovoj odredbom uređuje se aktiviranje sustava civilne zaštite na lokalnoj odnosno područnoj (regionalnoj) razini i stavljanje sustava civilne zaštite na višoj hijerarhijskoj razini u stanje pripravnosti, te usklađivanje pružanja materijalne i druge pomoći nižoj hijerarhijskoj razini pogođenoj velikom nesrećom na njezin zahtjev.

Propisuju se uvjeti i utvrđuju ovlaštene osobe za upućivanje zahtjeva za pružanje pomoći višoj hijerarhijskoj razini, preuzimanje koordinacije provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite od strane više razine, procjena opravdanost zahtjeva za pružanje pomoći.

Uz članak 51.

Ovom odredbom propisuje se ovlast za proglašavanje velike nesreće i prestanak provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica velike nesreće.

Uz članak 52.

Ovom odredbom propisuje se ovlast za proglašavanje katastrofe i prestanak provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u otklanjanju posljedica katastrofa.

Uz članak 53.

U ovom članku uređuje se sudjelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske i policije u aktivnostima sustava civilne zaštite u velikoj nesreći i katastrofi.

Uz članke 54. i 55.

Ovom odredbom propisuju se ovlasti službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima u provedbi neodgodivih mjera civilne zaštite, obveza izdavanja poziva, odnosno rješenja u pisanom obliku za usmene naloge te mogućnost pokretanja upravnog spora.

Uz članak 56.

Određuje se da službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima u obavljanju poslova dokazuje službeno svojstvo, identitet

i ovlasti službenom iskaznicom i značkom.

Uz članak 57.

Utvrđuju se obveze i prava i obveze aktiviranih osoba u svezi sa sudjelovanjem u aktivnostima sustava civilne zaštite po nalogu službenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima.

Uz članak 58.

Utvrđuju se prava vlasnika ili korisnika imovine kojima službenik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite s posebnim ovlastima i odgovornostima privremeno ograniči pravo posjeda imovine radi provedbe mjera civilne zaštite.

Uz članak 59.

Ovom odredbom propisuje se da pripadnici operativnih snaga sustava civilne zaštite u aktivnostima civilne zaštite sudjeluju u odorama pripadnika snaga civilne zaštite i svojim službenim odorama, sukladno odredbama ovog Zakona i drugih posebnih propisa te daje ovlast središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje pravilnika o odori.

Pripadnici postrojbi, povjerenici civilne zaštite i njihovi zamjenici na odori i radnoj odjeći nose znak civilne zaštite Republike Hrvatske i oznake dužnosti i specijalnosti.

Uz članak 60.

Ovom odredbom uređuju se da obveznicima civilne zaštite raspoređenima u postrojbe i na dužnost povjerenika civilne zaštite, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite na temelju službenih evidencija izdaju iskaznicu civilne zaštite te se daje ovlast čelniku središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje pravilnika kojim se propisuje sadržaj, izgled i način korištenja iskaznice civilne zaštite.

Uz članak 61.

Ovom odredbom propisuje se da evidenciju pripadnika snaga civilne zaštite i popis hrvatskih državljana koji su uvedeni u evidenciju obveznika civilne zaštite vode jedinice lokalne samouprave.

Središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove civilne zaštite vodi jedinstvene informacijske baze podataka o operativnim snagama sustava civilne zaštite, materijalnim sredstvima i opremi i zemljopisno obavijesni sustav.

Ovom odredbom daje se ovlast čelniku središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje pravilnika kojim se propisuje vođenje evidencija, zemljopisno obavijesnog sustava informacijskih baza podataka pripadnika snaga civilne zaštite.

Uz članak 62.

Uređuje se znak civilne zaštite i druge oznake te ugradnja posebnih uređaja na vozila civilne zaštite sukladno posebnom propisu u području sigurnosti prometa na cestama.

Uz članak 63.

Ovom odredbom uređuje se sudjelovanje pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite mogu u međunarodnim aktivnostima te se propisuju ovlasti Vlade Republike Hrvatske za

donošenje uredbe kojom se uređuje način i uvjete sudjelovanja te prava, dužnosti i obveze pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim aktivnostima i pružanju međunarodne pomoći te za donošenje odluke o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u pružanju međunarodne pomoći. Čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, s obzirom da se radi o već preuzetim obvezama Republike Hrvatske iz međunarodnih ugovora, donosi odluku o sudjelovanju pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite u međunarodnim programima osposobljavanja i vježbama.

Osobito je značajno razvijati bilateralnu suradnju na području zaštite i spašavanja sa susjednim i državama u regiji, s kojima Republika Hrvatska dijeli mnoge rizike od izloženosti prirodnim i tehnološkim nesrećama i katastrofama, sudjelovati u definiranju programa i planiranju pružanja međudržavne pomoći u katastrofama. Primjena međunarodnih standarda važna je zbog rizika koji prelaze državne granice te zajedničkog djelovanja u međunarodnom prostoru sa spasilačkim snagama partnerskih država pod vodstvom međunarodnih organizacija (EU, NATO, UN). Na taj način sustav civilne zaštite Republike Hrvatske postat će u većoj mjeri kompatibilan dio međunarodnog sustava reagiranja u katastrofama. Pripremanje kapaciteta za reagiranje u katastrofama, na razini međunarodnih standarda, uz zadovoljavanje nacionalnih potreba posebno je važno i za razvoj turizma, kao strateške gospodarske grane.

Uz članke 64. - 66.

U ovim odredbama uređuju se oblici i način obrazovanja u sustavu civilne zaštite kako bi se razvijala sigurnosna kultura građana, kontinuirano provodilo educiranje i uvježbavanje sudionika i pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite, posebno ranjivih skupina, za postupanje u nesrećama i katastrofama.

Nadalje, uređuje se ovlaštenje središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite, javnih ustanova ili drugih pravnih osoba za provođenje obrazovanja u sustavu civilne zaštite, propisuju se ovlasti za donošenje programa obrazovanja i nadležnost za obavljanje stručnog i inspekcijskog nadzora nad provođenjem programa obrazovanja u sustavu civilne zaštite.

Također se navodi mogućnost osnivanja državne javne ustanove za provedbu obrazovanja u sustavu civilne zaštite, koja nedostaje u sustavu obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 67.

Ovom odredbom uređuje se informiranje javnosti o mogućem nastanku i razvoju katastrofe.

Uz članak 68.

Utvrđuje se obveza medija na ustupanje korištenja usluga telekomunikacijske mreže i sustava veza za prijenos signala i obavijesti i na objavu službenih priopćenja.

Uz članak 69.

Ovom odredbom uređuje se nadležnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za dodjelu sudionicima civilne zaštite priznanja i nagrada za iznimna postignuća i doprinos u razvoju i unapređenju sustava civilne zaštite te iskazanu osobnu požrtvovnost u akcijama spašavanja građana i materijalnih dobara te daje ovlast čelniku središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje pravilnika kojim se propisuju mjerila i postupak dodjele nagrada i priznanja.

Uz članak 70.

U ovoj odredbi utvrđuju se izvori financiranja sustava civilne zaštite.

Svi sudionici sustava civilne zaštite kojima su odredbama ovog Zakona utvrđene obveze za ustrojavanje i operativno djelovanje sustava civilne zaštite, osobito kapaciteti središnje države koji su korisnici državnog proračuna Republike Hrvatske, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugi kapaciteti decentralizirane države te operativne snage sustava civilne zaštite na svim razinama ustrojavanja, raspolažu financijskim sredstvima kojim pokrivaju troškove provođenja obveza iz zakonom ili osnivačkim aktima utvrđenih područja nadležnosti. Većina tih sredstava planirana je i namijenjena za financiranje redovnog svakodnevnog rada ili troškova tzv. hladnog pogona.

Financiranje spremnosti redovnih kapaciteta operativnih snaga i sudionika sustava civilne zaštite nije toliko izražen problem kada se radi o sredstvima namijenjenim za njihovo redovno djelovanje u svakodnevnim nesrećama, ali je objektivno teško rješiv problem kada su u provođenje mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja u velikim nesrećama i katastrofama uključeni kao sudionici sustava civilne zaštite. Troškovi obnove ne predstavljaju troškove provođenja mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite i nisu predmet koji se uređuje ovim Zakonom.

Dijelu sudionika sustava ovim se Zakonom propisuje obveza financiranja civilne zaštite, međutim isključivo kao paušalna, bez konkretnih postotaka u odnosu na izvore plaćanja.

Uz članak 71.

Utvrđuju se aktivnosti u sustavu civilne zaštite za koje se osiguravaju financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Uz članak 72.

Utvrđuju se aktivnosti u sustavu civilne zaštite za koje se osiguravaju financijska sredstva u proračunu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i mogućnost da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sufinanciraju sredstva za razvoj udruga građana koje su od značaja za sustav civilne zaštite.

Uz članak 73.

Ovom odredbom predviđa se kao mogućnost osnivanja izvan proračunskog fonda civilne zaštite za plaćanje troškova djelovanja operativnih snaga civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama iz kojeg bi se sredstva mogla prenositi iz jedne u druge fiskalne godine za istu namjenu (na državnoj i na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave).

Uz članak 74.

Ovim člankom utvrđuje se pravo na naknadu stvarnih troškova operativnih snaga sustava civilne zaštite za sudjelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama te nadležno tijelo koje snosi troškove njihovog djelovanja.

Uz članak 75.

Ovom odredbom utvrđuje se nadležnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za provođenje upravnog nadzora nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona.

Uz članke 76. – 84.

Inspekcija se ustrojava u sastavu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite tako da poslove iz nadležnosti inspekcije civilne zaštite obavljaju inspektori civilne zaštite središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite te drugi inspektori koji nadziru provođenje drugih posebnih propisa iz djelokruga središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (npr. Zakon o vatrogastvu, Zakon o kritičnim infrastrukturama) sukladno odredbama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave i Uredbe o unutarnjem ustrojstvu središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite (u sjedištu i izvan sjedišta u područnim jedinicama).

Ovim odredbama uređuje se pokretanje postupka inspeksijskog nadzora, osobe koje podliježu nadzoru i predmet nadzora te obveze osoba koje podliježu nadzoru, sastavljanje zapisnika o obavljenom inspeksijskom nadzoru, vođenje očevidnika o obavljenim inspeksijskim nadzorima i poduzetim mjerama, mjere koje inspektor nalaže rješenjem u slučaju da tijekom obavljanja inspeksijskoga nadzora utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti. Propisuje se da protiv rješenja inspektora nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Uz članak 85.

Propisuje se ovlast čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite za donošenje upute i mišljenja o načinu obavljanja inspeksijskih nadzora te drugim pitanjima radi ujednačenog i pravilnog postupanja u obavljaju inspeksijskih nadzora i učinkovitog djelovanja.

Uz članak 86.

Propisuju se prekršaji općinskog načelnika, gradonačelnika i župana koji se mogu kazniti za prekršaj novčanom kaznom od 5.000,00 do 20.000,00 kuna.

Uz članak 87.

Propisuju se prekršaji pravne osoba i odgovorne osobe u pravnim osobama, koji se kažnjavaju za navedene prekršaje novčanom kaznom.

Uz članak 88.

Propisuju se prekršaji fizičkih osoba koje se kažnjavaju novčanom kaznom za navedene prekršaje od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

Uz članak 89.

Utvrđuje se rok za donošenje provedbenih propisa na temelju ovlasti iz ovoga Zakona u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Uz članak 90.

Utvrđuje se obveza operativnih snaga sustava civilne zaštite na dostavljanje podataka o svojim operativnim snagama, materijalnim sredstvima i opremi te spremnosti za operativno djelovanje i izradu operativnih planova za izvršavanje zadaća u sustavu civilne zaštite.

Uz članak 91.

Propisuje se ovlast čelnika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite da organizira drugačiji raspored rada i radnog vremena i mjesto rada državnih službenika i namještenika središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove civilne zaštite u slučaju pripravnosti zbog mogućeg nastupanja katastrofe ili u slučaju proglašenja katastrofe te njihovo

izuzimanje od primjene odredbi općih propisa o radu o ograničenju prekovremenog rada u slučaju velike nesreće i katastrofe.

Uz članak 92.

Ovom odredbom utvrđuju se dokumenti i propisi koji ostaju na snazi do donošenja propisa za provedbu ovoga Zakona, u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovog Zakona.

Uz članak 93.

Ovom odredbom utvrđuju se propisi koji stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti.

Uz članak 94.

U ovoj odredbi uređuje se preuzimanje poslova upravljanja i korištenja javnih skloništa na području jedinica lokalne samouprave.

Uz članak 95.

Propisuje se prestanak važenja Zakona o zaštiti i spašavanju ("Narodne novine", broj: 174/04, 79/07, 38/09 i 127/10).

Uz članak 96.

Propisuje se prestanak važenja Zakona o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu ("Narodne novine", broj: 33/02, 92/10 i 73/13) u dijelu koji se odnosi na pripadnike civilne zaštite.

Na temelju čl. 126. Zakona o obrani („NN“, 73/13) danom njegovog stupanja na snagu prestaju važiti u Zakonu o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, policije, civilne zaštite te državnih službenika i namještenika u mirovnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu («Narodne novine«, br. 33/02 i 92/10) odredbe koje se odnose na pripadnike Oružanih snaga.

Uz članak 97.

Propisuje se dan stupanja na snagu ovog Zakona.